

KELTÜJSÉG

Előfizetési árak belföldön: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 200, egy óra 70 lej. Magyarországon: Egy évre 80, félévre 25, negyedévre 12.50, egy hónapra 6.50 pengő. — Egyes szám ára Magyarországon 20 fillér.

ORSZAGOS MAGYARPARTI LAP.
XVI. ÉVFOLYAM — 175. SZÁM.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Cluj-Kolozsdr., Strada Baron L. Pop (volt Brassai ucca) 5. szám. Telefon: 508. — Levélcím: Cluj, postafiók 101. szám. Kéziratokat senkinek sem küld vissza a szerkesztőség.

Birkózik a miniszterelnök

Vaida Sándornak sikerült alaposan hátterbe szorítania Maniut, de most kemény birkózása van Mihalacheval. Hogy ki kapja ebben a birkózásban a tust, azt még nem lehet tudni. Bizonyos, hogy kettőjük közül valamelyik felülmarad ennek a politikai mérkőzésnek a porondján. Azonban még akkor sem lehet megállapítani majd, hogy kié a tulajdonképeni győzelem? Vaida elesik, vagy felülmarad, de a győzelmet jelző árbóca kinek a zászlóját fogják majd felhúzni? Mert a háttérben más erők állanak szemben egymással s nem a két férfi személyi erőviszonyai között kerül döntésre a sor. Ők kisodródtak az egyéni párviadalon porondjára, de mások tervei kívánják, hogy az egyiknek a vállalai a földön fekjűdjene.

Köztudomásu, hogy nem Vaida akarta lezorítani a politika irányító tevékenységének a teréről Maniut. Vaida csak eszköz volt, aki elvégezte ezt a számára kiosztott szerepet. ami most Mihalacheval történik, az nem olyan köztudomásu, nem is olyan világos. Jellemző a háttérben mozgó erőkre s azok taktikai eszközeire, hogy nagyon nehezen lehet ezeken eligazodni. Nagyon nehéz világosan látni a célok egymásba fűződő láncolatát s azt, hogy ki milyen helyzetet kíván teremteni a belpolitikában az egymással szembeusztított férfiak egyikének, vagy másikának a földrerángatásával. Lehet, hogy vannak, akik megelégtették Vaidának a hatalmon maradását s ugyanabba a verembe kívánják belökteni a miniszterelnököt, amit ő ásott másnak a számára. Lehet, hogy Mihalachenak a befolyásával is éppen úgy le akarnak számolni, ahogyan leverték a Maniut. S a játékról nem lehet azt mondani, hogy egészen veszélytelen volna.

Mihalache a stabilizáció nehéz problémáját vitte fel a fórumra és már nyíltan bontogatja ki. Ha a kormány kénytelen engedni ennek a magatartásnak, elbukik, hiszen ha más nem, elsősorban az a francia érdekirányzat, amely nem fogja megengedni a stabilizációs szerződésen a legkisebb változást. A külföldi tőke nem ismer az ő érdekeinek rovására ilyen változásra lehetőséget. Ha Mihalachet szorítják a kormánypárti belső ellenzék vezéri szerepére, akkor a Vaida-kormányoknak válsággal kell megküzdenie. Mert Maniu zajtalanul és hangtalanul szorult vissza a szilágymegyei faluba s amiért neki távoznia kellett, az az ügy nem is alkalmas arra, hogy küzdelmi jelszó lehessen belőle. A stabilizációs pénztelenség azonban könnyen tereli az aktív tevékenység táborába a tömegeket. A Mihalache egyénisége is tud harciasabb lenni, mint Maniu, akinek leg-erősebb küzdelmi fegyvere: a passzivitás.

Mihalachenak azonban a legutóbbi időkben kifejtett tevékenysége nélkülözötte azt a parasztpárti metódust, ami a nyílt program nyílt küzdelmi céljainak a törekvéseiben kellene, hogy kimerüljön. A Maniu és Titulescu körüli magatartása már olyan volt most nemrégiben, mint amilyent a régivágásu bukaresti politikai konyhákban láthattunk. A csapdákat előkészítő titokzatos tárgyalásokba keveredett bele s maga is szövögetni kezdte a praktikák cseljeit, ásta titokban a farkasvermet, hogy távolról nézhesse, hogyan esik bele olyan barátja, aki valamilyen ügyben az útjába állott. Ezért nem lehet egészen tisztán látni, hogy mit akar most a stabilizáció kérdésének az előterbe tolasával. Nemesak Vaidát akarja-e belevezetni a verembe, úgyhogy jöjjön helyébe más, aki a stabilizációt majd még erősebben tartja? Nem látunk egészen tisztán bele ebbe a bukaresti játékba, csak azt látjuk, hogy két ember birkózik s a küzdelem vége könnyen meglepetés lesz.

Grigorcea követ személyesen adta elő Gömbös római útjával kapcsolatos jelentését

A buzakampány céljaira a Mezőgazdasági Hitelintézet csak nehéz feltételekkel szavazta meg a 750 milliót — Nincsen megállapodás Vaida és Mihalache között

(Bukarest, augusztus 2.) A belpolitikának mind érdekesebb és izgatottabb fejezete kezd kifejlődni a Mihalache magatartásából. Vaida miniszterelnök tegnap mintegy öt óra hosszat tárgyalt vele, anélkül, hogy valamiben megállapodásra jutottak volna. Azzal váltak el, hogy a megbeszélést folytatni fogják. Sem a miniszterelnök, sem Mihalache nem engedtek a maguk álláspontjából.

Grigorcea beszámolója.

Bukaresti politikai körökben igen nagy érdeklődést keltett Grigorcea bukaresti román követnek a hazatérése. Követek akkor szoktak személyes beszámolóra hazajönni, ha fon-

tos előterjeszteni valójuk van, vagy igen nagy jelentőségű ügyben kérnek utasítást. A külpolitikai tevékenység irányítója tudvalevőleg nem a miniszterelnök, hanem a külföldön tartózkodó Titulescu s ez a tény

a Grigorcea bukaresti tartózkodásának a jelentőségét leszállítja.

Egészen bizonyos azonban, hogy a budapesti követ beszámoló jelentése kapcsolatban van a Gömbös magyar miniszterelnök ismeretes legutóbbi külpolitikai tevékenységével. Grigorcea követ tegnap is és ma is volt kihallgatáson a miniszterelnöknél, de politikai körökben semmit sem tudnak e beszámoló jelentéséről.

Megszavazták a buzakampány 750 millióját

A Mezőgazdasági Hitelintézet igazgatósága Nasta elnökletével tartott ülésén alaposan megvitatta a kormánynak azt a kívánságát, hogy az intézet bocsásson a kormány rendelkezésére megfelelő összeget a gabonakampány lebonyolítására és az új termelés finanszírozására. Az igazgatóság hozzájárult a kormány javaslatához és

megszavazta a kért 750 millió folyó-sítást.

A Mezőgazdasági Hitelintézet egyelőre 500 milliót utal ki, később még 250 milliót bocsát a kormány rendelkezésére. Az összeg 1936 január 1-től kezdődőleg három éven belül fizetendő vissza. A hitelintézet ennek fejében azt a feltételt állította fel, hogy a Banca Naționala az intézet részére folyósított kölcsönök után az eddigi

7 és félszázalék kamat helyett csak 4 és félszázalékos kamatot számítsan.

Madgearu pénzügyminiszter a Mezőgazdasági Hitelintézet javaslatát elvben elfogadta, a részletekre vonatkozólag még tárgyalások lesznek a miniszter és az intézet vezetősége között. Valószínű, hogy még e héten aláírják a megállapodást.

A meghamisított miniszterelnöki nyilatkozat.

A sajtóigazgatóság kommunikét adott ki, amely a következőket tartalmazza:

Egyik délutáni lapban közölt állítólagos nyilatkozatokra, amelyeket a miniszterelnök ur és a miniszterelnökség alminisztere tettek volna a tekirghiolli diákokthon felavatása alkalmával, a legilletékesebb helyről közöljük, hogy e nyilatkozatokat meghamisították abból a célból, hogy a diákság szemében csökkentsék a kormány ama törekvésének jelentőségét, mely minden igyekezetével igyekszik konszolidálni a viszonyokat és komoly szociális alapon igyekszik a diákok problémáit megoldani. Az az állítás, hogy valóságos titkos gyűlést tartottak, 20 diák részvételével, amelynek

valóságos összeesküvés jellege lett volna, egyenesen nevetséges. Igaz, hogy a kormány említett tagjai fogadtak egy küldöttséget, amely előtt hangsúlyozták a kormány készségét mind ama problémák megoldására, amelyek a jövő szempontjából oly nagyfontosságúak, elsősorban az intellektuális munkanélküliség enyhítésére. Ezeket a kérdéseket az összes faktorok közreműködésével kell és fogják megoldani, anélkül azonban, hogy a kormány lehetetlen né kívánná tenni bárki részére is, hogy a román kultúrához hozzájusson és abban minél nagyobb fejlődést érhesen el.

Fizet a CFR, — ha csak 10 százalékot is

(Bukarest, augusztus 2.) A CFR pénzügyi igazgatósága ma foglalkozott az államvasutak régi adósságainak kérdésével. Megállapították, hogy a CFR-nek még mintegy 1200 millió régi adóssága van, főleg a Resica, Petrozsényi Bányavállalat és még néhány nagyobb vállalat szemben. Ebből az adósságból e hét folyamán egyelőre 10 százalékot fog a CFR folyósítani hitelezőinek.

Demonstrációt terveznek a bukaresti magántisztviselők

(Bukarest, augusztus 2.) Ma délelőtt a magántisztviselők egyesületének vezetői értekezletet tartottak, melyen kikeltek az ellen a bánásmód ellen, melyben a munkaadók a munkásokat és tisztviselőket részesítik. Holnapután nagygyűlést fognak tartani, melyen elhatározzák, hogy demonstrációt rendeznek egyelőre csak Bukarest uccáin, ha azonban sérelmük orvoslást nem nyer, a demonstrációt kibővítik az ország más területeire is. A Rador a hirt fenntartással közli.

Még augusztusban letárgyalják a dési katonakarmester gyilkosainak bűnpörét

Chiorean gyilkossággal, három társát bűnpártolással vádolja a vizsgálóbíró — A vádirat szerint rablóbandát akartak szervezni a gyilkosok, akik sorshuzással döntötték el, ki kövesse el a bűntényt?

(Kolozsvár, augusztus 2.) Augusztus közepén ritka érdekességű tárgyalást fog tartani a kolozsvári hadbíró. Ekkor fog lefolyni ugyanis Andreescu hadnagy, a dési katonakarmester meggyilkolásának főtárgyalása. A vizsgálatot az ügyben Dimitrescu ezredes vezette s most elkészítette vádindítványát, amely

nemcsak Chiorean Emanuel ellen irányul, aki Dolha őrmesterrel együtt végrehajtotta a gyilkosságot, hanem még három személy ellen, akiknek bűnpártolás miatt kéri elítélését.

A dési katonagyilkosság három héttel ezelőtt, július 13-ának éjjelén játszódott le. Dolha és Chiorean éjszaka idején kiszöktek a kaszárnyából s behatolva Andreescu hadnagy-karmester lakására, előre megfontolt szándékkal megölték. Dolha, állított be először hozzá azzal, hogy riadó van a kaszárnyában és azért jött, hogy erről értesítse. A hadnagy gyorsan öltözni kezdett, mielőtt azonban elkészült volna, berontott a szobába Chiorean revolverrel a kezében. Dolha ekkor letéperte a hadnagyot az ágyra s ott

Chioreanal együtt kiélesített oldal-fegyvereikkel végeztek a karmesterrel.

A két katonazenész a véres tett után, mint ismeretes, megszökött. Dolha félelmében öngyilkos lett. Agyonlőtte magát revolverével s azonnal meg is halt, míg Chiorean jelentkezett a dési térparancsnokságon.

Chiorean kihallgatták Désen s kihallgatása alkalmával mondtak alapján indították meg az eljárást rajta kívül Säsärmann Dániel zenészmester, Cäm্পian Ilia zenészkáplár és Muresan Gheorghe fegyvertisztító ellen. Chiorean ugyanis azt vallotta, hogy

ötön szövetkeztek a hadnagy meggyilkolására.

Mind az ötén bosszút esküdtek Andreescu ellen és

sorsolással döntötték el, hogy ki hajtsa végre a gyilkosságot.

A sorsoláskor Dolha és Chiorean nevét huzzák ki a kalapból.

Ilyenformán Chioreanal együtt Säsärmann, Cäm্পian és Muresan is bekísérték Kolozsvárra a katonai vizsgálóbíró elé. Chiorean Dimitrescu ezredes előtt

visszavonta a többi katonák ellen tett vallomását

s azzal magyarázta meséjét, amelyet Désen adott elő, hogy ottani kihallgatása alatt állandóan verték, kintozták s emiatt találta ki a fantasztikus történetet. Säsärmann őrmester és Cäm্পian káplár tagadták, hogy bármi részük is lett volna a hadnagy meggyilkolásában. Azt elismerték, hogy jó barátságban voltak egy Dolhával, mint Chioreanal és sokat voltak együtt, de azok nem árultak el semmit sem nekik arról, mire készülnek. Muresan

Példátlan arányu hadgyakorlatokat rendez Japan a Csendes-óceánon

(London, augusztus 2.) A Csendes-óceánon megkezdődtek a japán hadi- és repülőflotta minden eddiginél nagyobb arányu, több mint három hétre tervezett nagy hadgyakorlatai. Résztvesz a hadgyakorlatokon a japán haditengerészet százötven nagy egysége s több ezer repülőgép is.

A hadgyakorlatoknak kétségtelenül politikai tüntető jellegük van az Egyesült Államokkal szemben, amelynek Japan meg akarja mutatni nagy felkészültségét.

A mikádó augusztus 10-én személyesen is megjelenik a hadgyakorlatok színhelyén.

Kínában koronázási ékszer — Japanban fegyverkezési alap.

(Páris, augusztus 2.) A Figaro távirata szerint a japán kormány nyomást gyakorolt Pu-Yi excsászár, mandzsuriai köztársasági elnökre abban az irányban, hogy jelentse be igényét Kínánál az értékesítésre szánt kínai koronaekszerekre. Japan ugyanis attól tart, hogy Kína az ékszerek ellenértékét további fegyverkezésre fogja felhasználni.

Tókióban valószínűnek tartják, hogy Pu-Yi igénye miatt az ékszerek ügye a hágai döntőbírószágot is foglalkoztatni fogja.

Roosevelt jegyzéket küldött a szövetségi adósságok rendezéséről

(Washington, augusztus 2.) Roosevelt jegyzéket küld az érdekelt államokhoz a szövetségi adósságok rendezéséről. A jegyzékben hangoztatja, hogy decemberben nagyobb törlesztést kell az adós államoknak fogadosítani, mint májusban. A szövetségi adósságok rendezésénél engedményekre csupán abban az esetben lehet számítani, ha Amerika gazdasági helyzete megjavul és az árak stabilizálódnak. Washingtoni kormányköröknek változatlanul az az álláspontja, hogy még nem érkezett el az ideje a dollár rögzítésének. E pénzügyi műveletet megelőzőleg konszolidálják az amerikai államháztartás adósságait és konvertálják.

Amerikában tegnap lépett életbe a férfiak negyven órá, a nők 35 órási heti munkaideje.

Az amerikai lapok hangoztatják, hogy még a háború idején sem avatkozott be az államhatalom oly intenzivitással a magántermelés munkájába, mint a munkaidő rövidítési intézkedéssel.

Newyorki jelentés szerint Pensylvániában a sztrájkmozgalom terjedőben van. Brownwilleben a sztrájkolók és a karhatalom összeütköztek. A csendőrök gázbombákat vetettek a rendezavarókra, majd szuronyokkal megrohmozták a zavargó tömeget. Tizenhat ember életveszélyesen megsebesült.

Lupu szerint a grivica forrongást a munkások súlyos helyzete váltotta ki

(Bukarest, augusztus 2.) Tegnap délután folytatta a hadbírószágot a grivica műhelymunkások perének tárgyalását. Kihallgatták dr. N. Lupu, volt minisztert is, aki elmondta, hogy minisztersége idején több esetben kísérelte meg a tényleg nehéz helyzetben levő műhelymunkások sorsának megjavítását, azonban nem tudta megakadályozni sem a fizetés-csökkenést, sem a munkásviszonyok leromlását. Arra a kérdésre, hogy elég lett volna-e 5 perc idő a munkástömegnek a műhely területéről való kivonulására a hatósági felszólítás után, dr. Lupu azt felelte, hogy több ezer ember nem vonulhat ki egy zárt területről öt perc alatt. A hadbírószágot elnöke ezután azt kérdezte a volt minisztertől, hogy a gazdasági helyzetnek, vagy a titkos kommunista propagandának tulajdonítja-e a grivica véres kilengéseket?

— Véleményem az, — felelte Lupu, — hogy inkább a műhelymunkások gazdasági helyzete idézte elő a bekövetkezett eseményeket. Megengedem, hogy titkos propaganda is folyha-

tott a munkások között, ez azonban távol áll a nép lelkeitől mindaddig, amíg a gazdasági okok elő nem készítik a talajt a felforgató eszmék számára. Az a véleményem, hogy a munkásság ellen sokszor igazságtalanul hangoztatják a kommunizmus vádjait, mint ahogy hamis távirattal akarták rábizonyítani, hogy én is összeköttetésben állok Moszkvával.

Dr. Lupu tanuvallomása után a hadbírószágot a tárgyalás folytatását ma délelőtre halasztotta.

A szerdai tárgyaláson jelentéktelen tanukihallgatások voltak, amelyek lényegesebb részletet nem tartalmaztak.

Epekő-, vesekő- és hólyagkőbetegségek, valamint azok, akik hűgysavas sók tulszaporodásában és kövérségben szenvednek, a természetes „Ferenc József” keserűviz állandó használata mellett állapotuk enyhülését érhetik el. Az orvosi gyakorlat számos kiváló férfira hosszú megfigyelés alapján megállapította, hogy a Ferenc József viz biztos és rendkívül kellemesen ható hashajtó s ezért prosztatabetegségeknél is ajánlják.

Szentek élete

Az év minden napjára. — Szerkeszti: Schütz Antal, négy kötetben

Eddig megjelent az I. és II. kötet. Kötetenként fűzve ... 90.— lej
félvászonkötésben ... 120.— lej
egészvászonkötésben ... 135.— lej
díszvászonkötésben ... 180.— lej

A legcsodálatosabb olvasmány az emberszeretet legfőbb kitétele ki-virágzásai, az igazságosság megvesztegethetetlen harcosai, az emberi kultúra csodás alapító szervezői és heroikus munkásai. Utmutató fároszal a mai önzéstől tévelygő, bukdácsoló emberiségnek. Elettük a legérdekesebb és legcsodálatosabb olvasmánya a ma embereinek.

Kapható a pénz előzetes beküldésével vagy utánvétellel a Minerva könyvkereskedésben, Cluj-Kvár Str. Reg. Maria (v. Deák F. u.) 1.

Gömbös miniszterelnök Magyarország kül- és belpolitikai kérdéseiről félórás beszámolót mondott a rádióban

(Budapest, augusztus 2.) Gömbös Gyula magyar miniszterelnök ma este a magyar rádió mikrofonja előtt félórás beszámolót mondott kormánya tevékenységéről és körvonalazta a legközelebbi jövő teendőit. Hangzott a többiek között, hogy tizhónapos kormányzás után a nemzet tuljutott a bizalmi krízisen, a külpolitikában a magyar probléma az európai érdeklődés homlokterébe került.

Gazdasági téren kormánya ujjaépítte a külkereskedelmi relációkat Olaszországgal, Ausztriával és Németországgal s provizóriumot kötött a többi környező országokkal. Megszüntették a költségvetési deficitet anélkül, hogy valódi értékeket feláldoztak volna, enyhítették az adóbehajtást, megállították a gazdák elleni árveréseket, beruházásokat eszközöltek, új rokkanttörvényt és szociális biztosítást alkottak, reorganizálták a külkereskedelmi hivatalt, megrendszabályozták a kartelleket, foglalkoztak a Balaton-problémával és az idegenforgalom kiépítésével. A kormány az elérendő feladatokat az eddigi külpolitika módszereivel

igyekszik megközelíteni. Meggyőződése, hogy könnyebb lesz a munka, mint eddig, mert terjed a belátás.

Gömbös ezután sorra vette a baráti viszonyt Olaszországgal és Ausztriával, közölte, hogy Németországgal főként gazdasági együttműködést tart kívánatosnak.

A kisannttal is barátságos viszonyt akar, de ennek előfeltétele tárgyalás az egyenjogúság alapján.

Örömmel állapítja meg, hogy Franciaországban több megértéssel kezdik kezelni Magyarországot s örömmel üdvözlí a jugoszláv parlamentben elhangzott barátságos és tetszést kiváltott megnyilatkozást Magyarországgal szemben. Bejelentette, hogy

megadják a választóknak a titkos választójogot,

de akként, hogy ez ne járjon a nemzeti érdekek csorbulásával, át fogják szervezni a közigazgatást, éberén fognak örködni a közélet tisztasága felett és igyekeznek megadni a lehetőséget a fiatalság elhelyezkedésének.

Nyárádszentlászló megkontremínálta Csikágót...

Amerikába hívták nyári vendégszereplésre Pataky Kálmánt, aki azonban szülőfaluját előbbre helyezte a világvárosnál — Interjú a világhírű magyar művésszel, aki augusztus közepén jótékony-célú hangversenyt ad Kolozsváron

(Kolozsvár, augusztus 2.) Kolozsvárnak szerdán délelőtt világhírű vendége volt. Ismét átutazott Kolozsváron Pataky Kálmán, a világhírű tenorista, a bécsi és berlini állami operák művésze s a budapesti opera vendégénekese. Most is, mint a multkor a Newyork terraszán akadtunk rá. Pillanatok alatt a közérdeklődés központjába került a híres művész markáns alakja. Újságírók és színészek vették körül, megjelentek a fotóriporterek, mindenki interjút akart. Nem szabad azonban megfeledkezni arról, hogy a nagy tenorista mellett ült fel-tűnő szépségű felesége, aki maga is művészcsaládból származik, az ugyancsak világhírű Beregi Oszkár leánya, aki a művész-férjnek nemcsak felesége, hanem kitűnő impresszáriója is.

— Interjút akarnak az urak? — mondja kedvesen. — Akkor itt vagyok én. Kálmánnak a színpadon van csak szava és természetesen hangja, de a civil életben az enyém a szó.

Pataky Kálmán szeretetteljes respektussal néz temperamentumos feleségére és szerényen mondja:

— Majd ő beszél. Ő már jobban tudja, hogy mit kell és mit szokás ilyenkor mondani. Pihenőre jöttem Erdélybe, szülőföldre. A falumban, Nyárádszentlászlón fogókurát tartok, az idegeimet pihentetem...

Csikágó helyett — Nyárádszentlászló.

— Csitt, elég volt, máris sokat beszéltem, — szakítja félbe Patakyné. Nyárádszentlászlón töltjük a nyarat és bevalljuk, hogy nem kevésbé érezzük jól magunkat, mint Berlinben, Bécsben, vagy Budapesten. Most egyik kedves rokonunkat látogattuk meg, Gidófalvyné Pataky Etelkát, a kiváló festőművésznőt, a férjem közeli rokonát. Onnan rándultunk le egy napra Kolozsvárra.

— Hogy kerültünk Erdélybe? — Én tudom a legjobban, hogy a nyári szünidőre Kálmánt a legragyogóbb ajánlatokkal ostromolták. Ezuttal csak egyet említek: Csikágóba hívták hangversenyezni. Én el is mentem volna... — és itt pajzán mosollyal néz a férjére, — de ezuttal a férjem akarata győzött. Csikágó helyett Nyárádszentlászlót választotta, egy hónapot szülőföldjén akart pihenni. Erdélynek ez nagy dicsősége, — teszi hozzá el-

büvölő mosollyal —, mert Nyárádszentlászló megkontremínálta Csikágót és az erdélyi kis falucska győzött...

Itt az interjú kissé megszakad, a fotóriporter lencséje szegeződött a művészházaspár felé, önagysága megigazította gyönyörű szőke haját, egy kis ruzst rakott a szájára és premier-planba vágta magát.

Tervek a jövőre.

Közben a felvételek elkészültek s a művészfeleség mintha megszokott formalitáson esett volna át, folytatta tovább:

— Hogy mik a terveink a jövőre? Arról is beszámolok. Jövő évben is énekelni fog a férjem a budapesti operában, szerződése szerint három operában lép fel. Mond csak édesem — fordult a férje felé —, melyik is az a három opera?

— Flotow Martája, a Troubadour és a Carmen. Mind a három operát új diszletekkel és egészen originális rendezéssel mutatja be a Budapesti Operaház — mondja Pataky Kálmán.

Ezután ismét a szép szőke asszony veszi át a szót.

— Bécsben és Berlinben is fog énekelni, megújította régi szerződését az állami operákkal, de valószínű, hogy a jövő év folyamán Amerikába is átrándulunk és végre eleget tesszünk az ottani meghívásoknak is.

— Dobokán nagy gyönyörűségünk telt Gidófalvyné Pataky Etelka művészetében. A férjem órák hosszat állt a Pataky-képek előtt és valósággal szerelmes lett beléjük. Féltekeny is voltam rá. Azt mondotta Etelkának: büszke vagyok rád és büszke vagyok arra, hogy téged is Patakynak hívnak. Ez remélem a legnagyobb dicséret — csicseregte tovább Pataky Kálmán felesége.

Most az asztalhoz érkezik egy rendkívül intelligens arcú öreg ur. Mintha Mikszáth Kálmán régi jó táblabírája elevenedett volna meg. Ezüstszerű császárszakálla van, jóságosan és szeretettel köszönti a fiát és a menyét. Pataky Kálmán, a világhírű művész, mint a szerető gyermek néz fel az apjára, amikor bemutatja az asztaltársaságnak.

— Az én drága jó édesapám.

Az apa elveszített hangja.

A 74 éves öreg ur, aki Nyárádszentlászlón földbirtokos, alig hallható hangon mondja, hogy néhány évvel ezelőtt gége-operáción esett át és akkor vesztette el a hangját.

— Az isteni gondviselés az elveszett hangomért bőven kárpótolt, mert amit én elvesztettem, abból bőven jutott a fiamnak. Büszke vagyok rá, mert nemcsak világhírű művész, hanem a legjobb gyermek is.

Egy pillanatra megakad a diskurzus és mindenki meghatódva és szeretettel figyeli a boldog apát és a szerény gyereket, aki e pillanatban megelégedik arról, hogy Európának leghíresebb tenoristája.

Pataky Kálmán komondora.

Pataky Kálmánné, talán, hogy a hangulatot derűsebbé tegye, ismét átveszi a szót és kedves történetet mesél el a magyar komondorról.

— A férjem ajándékba kapott egy gyönyörű magyar komondort. Bécsben a kutyával nem volt semmiféle baj, sőt mindenütt szereték és becézték. Bécsből Berlinbe utaztunk. Az Adlonban szálltunk meg. Három napig a komondor, mint sztár szerepelt, egyszer csak meggyült a bajunk vele. Megharagudott reánk a szálloda-személyzet, mert a komondor már túl otthoniasan érezte magát, állandóan differenciát támadtak a vendégekkel és a hotel kutyáival. Kénytelenek voltunk a komondor miatt egy másodrendű szállodába hurcolkodni, de itt is összeférhetetlennek bizonyult a mi magyar kutyánk, amely miatt hétről-hétre lejjebb és lejjebb züllöttünk. Egyik szállodából a másikba kellett vándorolnunk. Végre is választanunk kellett a kutyát és a szállodák között. Mit gondolt? Ki győzött? Hát megsugom magának, hogy a férjem jobban ragaszkodott a magyar komondorhoz, mint a berlini szállodákhoz. Kénytelenek voltunk magánlakásba hurcolkodni, ahol a magyar komondor privilegiált helyzetbe került.

Itt azonban vége szakad a beszélgetésnek, a művészpár ebédelni megy, mert a kora délután, program szerint, mennek vissza Dobokára. Előbb azonban még megígéri, hogy visszaszajon, sőt hosszas kapacitációra beleegyezik abba, hogy bemutatja nagyszerű képességeit a kolozsvári közönségnek is. Ami nem kis dolog, mert hiszen az volt a terve, hogy a nyarat kizárólag a pihenésnek szenteli. A pihenésnek, meg — a fogyókurájának. Pataky Kálmán e pillanatban talán hangjánál is büszkébb arra, hogy négy és fél kilót fogyott. Kolozsvárt jótékony célra fog fellépni és már fix terminus-ról is irhatunk, augusztus 12-én adja egyetlen erdélyi hangversenyt.

Pataky Kálmán és felesége különben délután 3 órakor elutazott Dobokára, ahonnan holnap megy ugyancsak autón Nyárádszentlászlóra.

(—s.)

«Filt» cipők olcsó propaganda hete

augusztus 3—11-ig.

«Erikánál»

Cluj-Kvár, Piața Unirii (Főtér) 13.

Hogyan látja egy cseh miniszter Középeurópa mai helyzetét?

Szerinte a monarchia összeomlását a dolgok természetes rendje idézte elő s ha a kisanantban nem is tökéletes minden, de az új államok elkerülik a múlt súlyos hibáit

(Prága, augusztus 2.) Dr. Krofta cseh követ és meghatalmazott miniszter egyik posztonyi újságnak érdekes nyilatkozatot tett a kisanant Magyarországot érdeklő kérdéseiről. Arra a kérdésre, hogy miként itéli meg Csehszlovákia a legutóbbi külpolitikai események után Magyarországhoz való viszonyát, dr. Krofta a következőket mondotta:

— Azt hiszem, hogy a legutóbbi nemzetközi események Csehszlovákia és Magyarország viszonyát kedvezően befolyásolták. A kisanant szervezeti egyezménye az által, hogy nem csupán a kötelekeket szilárdította meg a három állam között, de egyidejűleg a három állam mindegyikét bensőleg is megerősítette, azokat a fantasztikus terveket, amelyek a kisanant gyengeségére és alkotó elemeire való széthullására irányultak, szétszórta. A németországi forradalom figyelmeztette a kis középeurópai államokat a közös veszélyre, amely éppen e forradalomból áll elő. A négyhatalmi egyezmény története is mutatja, hogy a döntő súlyú európai nagyhatalmak nem akarnak semmi radikális változást a világháború utáni rendben, ebben az irányban nem engednek meg semmi kísérletet, de el vannak határozva, hogy a középeurópai államok közötti politikai és gazdasági vonatkozásokat a meglevő rend kereteiben javítják fel. Mindez arra kényszeríti a középeurópai államokat, hogy józanul és tárgyilagosan járjanak el egymás közötti vonatkozások kimélyítésében, ami természetesen hasznát hajtóan tüdőződik vissza Csehszlovákia és Magyarország viszonyában is.

Arra a kérdésre, hogy a kisanant államok viszonya milyen e pillanatban Ausztriához és Magyarországhoz, dr. Krofta ezeket mondja:

— A kisanant államok Ausztria és Magyarországhoz való viszonyát egyrészt meghatározza azoknak a veszteségeknek az emléke, amelyek a két államot érték és amelyeknek fő eredő okát ők éppen a kisanantban látják, másrészt pedig mindkét csoport számos össze függésének és érdekének a tudata. A visszaemlékezések Magyarországon erősebbek, mint Ausztriában, amely már beleilleszkedett a dolgok új viszonyába. E szempontból megítélve Magyarország viszonya a kisanant államokhoz feszültebb és kevésbé örvedetes, mint Ausztriához való viszonya. De úgy tetszik, hogy már az előbbi kérdésre adott feleletnél érintettem azokat az okokat, amelyek megszabják Magyarország és a kisanant államok viszonyát és meg is javítják, úgyhogy szinte fölösleges hozzátennem, hogy mindnyájunk kívánsága, hogy ez a javulás tovább fejlődjék. A barátságos együttműködéssel mind az öt középeurópai állam között gazdasági területen

szabaddá lesz az út és így számos közös érdeknek a tudata, amelyet a súlyos és valamennyiünket nyomó válság csak egyre táplál minden politikai surlódást kiküszöböl.

Arra a kérdésre, hogy a mindinkább előtérbe lépő revíziós propaganda van-e nyugtalanító hatással a kisananttra, dr. Krofta a következő választ adta:

— A legutóbbi időben itt és ott szembevetően vezetett revíziós propaganda bennünket nem nagyon nyugtalanít. Nem tartozom azok közé, akik azt hiszik, hogy a még oly rendszeresen vezetett propaganda is befolyásolni tudná a történelmi események természetes menetét. Nevezetesen nem hiszem, hogy a monarchia összeomlása és új államok előállása kizárólagosan csak propaganda eredménye lett volna. A régi habsburgi birodalom összeomlott, mert egy kiélt, nemzeti életviszonyainak meg nem felelő képződmény volt és a romjain előállott új nemzeti államok pedig egy hosszú és

Nagysikerű magyar napot rendeztek Oravicán

A Magyar Párt évi közgyűlése után felavatták az ifjusági otthont — Felvonult az egész magyarság a nagy kerti estélyre

(Oravica, augusztus 2.) Az Országos Magyar Párt oravicai tagozata gyönyörűen sikerült magyar napot rendezett, amely feledhetetlen e város magyarságának körében. Szombat estétől vasárnap estig tartott ez a magyar nap, amely az igazi testvéri szeretet ünnepnapja volt.

Vasárnap délelőtt 10 órakor a Korona kerthelyiségében tartotta meg a tagozat, a krassómezei társtagozatok, a temesvári központ és ifjusági csoport bevonásával az évi rendes közgyűlést. A közönség megtöltötte a szép kerthelyiséget. A gyűlésen megjelent Willer József dr. képviselő, a magyar parlamenti csoport főtitkára is. A közgyűlés megnyitása után dr. Szathmáry Lajos elnök tette meg beszámoló jelentését az elmúlt év gazdag munkásságáról. Az elmúlt év hozta meg az új Otthon létesítését, az ifjuság megszervezését s ez a két eredmény is kiváló teljesítmény. Páll György dr. a bányási főtitkár a temesvári központ munkásságát; a temesvári ifjusági kiküldött az ifjuság munkaprogramját vázolta. Jakab György a resicai tagozat nevében be-

Paleologue:

HÁROM DIPLOMATA

(Chateaubriand, Talleyrand, Metternich)

a legélvezetesebb és legérdekesebb olvasmány 57— lejtért
kapható a Minerva könyvkereskedésben
Cluj—Kolozsvár, Strada Regina Maria
(Deák Ferenc ucca) 1. sz.

természetes fejlődés gyümölcsei. Természetesen a dolgok új rendje nem mindenben tökéletes, de az előbbi állapotokhoz képest a középeurópai politikai viszonyok rendezése tekintetében igen nagy haladást jelent. Mindaddig, amíg a népek, amelyek itt helyzeteik uraivá váltak, megértő és igazságos politikát folytatnak és elkerülik azokat a súlyos hibákat, amelyeket a régi Ausztria és Magyarország politikailag elkövettek, a revíziós propaganda számunkra nem jelent komoly veszedelemet. És talán elmondhatom, hogy mi már tettünk némi tanúbizonyságot amellett, hogy megértő és igazságos politikát tudunk és akarunk üzni.

Eddig a nyilatkozat, amelyhez mi csak azt fűzzük hozzá, hogy a megértő és igazságos politikát nemcsak akarni, hanem valóban folytatni is kell.

szelt. Mészáros Etelka az állástalan és nyugdíj nélkül volt tisztviselők kálváriáját ismertette.

Ezután Willer József képviselő tartotta meg nagy beszédét, a tőle megszokott vonzó előadásban, amiben felölelte az összes aktuális problémákat. A közönség feszült figyelemmel hallgatta a beszédet és hosszasan ünnepelte a parlamenti csoport főtitkárát.

A közgyűlés után társasbéd volt. Délután 4 órakor pedig az oravicai magyarpárti ifjuság a temesvári ifjuság kiküldötteinek részvételével felavatta az új Otthont, amelyben játszóterem és olvasóterem is van.

Mindezeket az eredményeket az oravicai magyarság kitartó és céltudatos munkájával érte el.

A közgyűlés napjának előestéjén műsoros magyar estélyt tartottak a városi Lövészkerben. A szép kert szűknek bizonyult ezen az estén, olyan nagy tömegben vonultak fel a magyar családok. Új terraszokat kellett berendezni, hogy a nagy közönséget el lehessen helyezni. A város minden számottevő családja ott volt. A békeidőkre emlékeztető szép közönség a nagy alkalmakra kijáró legszebb megjelenésben.

A műkedvelők előadását, a zene- és ének számokat a közönség viharos tetszéssel jutalmazta. Műsor után reggel hatig tartó tánc következett; sok-sok öreg párt is elragadt a tánc varázsa s a csárdást ők is eltáncolták. A Lövészker sűrű lombjai közt áttörő nap sugarai figyelmeztették hajnalban a közönséget arra, hogy illő volna már hazamenni, de az ifjuság nehéz szívvel vált meg ettől a páratlan kedves mulatságtól.

A műsoron a zenekari nyitány után három egyfelvonásos darab szerepelt, amit oravicai műkedvelők adtak elő. A szereplők a következők: Spitzer Tibor, Spitzer Aranka, Kérdő Teréz, Berényi Bözsi, Berényi János, Kovács Mihály, Barna József, Bárdos József, Bérczy Gyula, Spitzer Árpád, Fischer Antal, Oláh Imre, Klemens Erzsike, Kovács Mancsi, Weisz Ernő, Kovács Ferenc, Fehér Gyula, Lubostyik Etus, Lázár Erzsike, Löwenfeld Dezső és Tibor. Kádár Margit magyar dalokat énekelt zongorakísérettel, Beneze Lajos hegedűjátéka volt a műsor egyik fontos száma, Hosztinszky Irma zongorakísérettel. Konez Aladár konferált.

Az est sikere minden várakozást felülmúlt.

KORSZAKALKOTÓ UJÍTÁS A HÁZTARTÁSBAN!

**Az egész város a
Record Universal
amerikai rendszerű
passzirozó gépről beszél,**

mert praktikus, higienikus és olcsó, mert örökös darab. Praktikus: mert eddig minden háziasszonynak gondot okozott, hogy a paradicsomfőzést, izék készítését és más passzirozandó dolgot miként tudná minél olcsóbban és gyorsabban elvégezni és hogy a tálra eltett paradicsom és iz minőség és tartósság szempontjából elsőrendű is legyen. Ezen kívánalmaknak tökéletesen megfelel a „Record Universal” amerikai rendszerű passzirozógép, mert annyira tökéletesen működik, hogy a drága pénzen megvásárolt anyagok teljes elhasználását garantálja és így a passzirozandó anyagoknál elért megtakarítással egy szezon alatt a gép teljes ára visszatérül. Paradicsomot, mindentféle főzeléket, egész apró magvu gyümölcsöt, főtt burgonyát héjastól, ribizlit szárával együtt lehet a gépbe tenni, mely bámulatos gyorsasággal, hihetetlen tisztasággal tökéletesen passzirozza át az anyagot, úgyhogy az eddigi anomáliákat, amik passzirozásnál előfordultak, teljesen kiküszöböli. Minden háziasszony maga végezheti el tizedrésznyi munkával azt, amit ezelőtt többek segítségével és nagy fáradsággal lehetett csak elvégezni. Higienikus, mert tűzben cinezelt anyagból van és így nem rozsdásodhat.

Moskovits és Társa, Cluj Főpostával szemben.

Ötvenhárom nemzet fiainak részvételével megnyílt a gödöllői dzsembori

**Horthy kormányzó és Baden Powel nagyvezér előtt
elvonultak a különböző nemzetek cserkészcsapatai —
Ezerkétszázszemélyes színház nyílt meg a cserkész-
táborban**

(Budapest, augusztus 2.) Ma délután ünnepélyes külsőségek között, óriási közönség jelenlétében megnyílt a gödöllői dzsembori. A fiúország álma megvalósult. A világ minden tájáról 53 nemzet fiai adtak találkozót a gödöllői királyi palota 530 holdas vadregényes parkjában.

Repülőszolgálat Gödöllőre.

A gödöllői cserkész tábor forgalma ma már kora reggel megindult. A csepeli Weiss Manfred-gyár repülőgépszolgálatot állított be, amely naponta háromszor közlekedik. Repülőgépek szállítják a postát is és egy levélbélyeg ára 20 filliérrel több lesz a rendesnél. Elkezdte már az 1200 személyt befogadó tábori színház is, amely hangosfilmek előadására is alkalmas. Ebben a színházban fogják bemutatni a különböző nemzetek ifjai nemzeti táncait. A magyar ifjak negyvenöt különböző magyar tánc bemutatására készülnek. A dzsembori képe rendkívül mozgalmas, feltűnést keltett, hogy a csehek egy egész kárpáti falut telepítettek Gödöllőre, a síófokiak pedig egy balatoni halászfalut.

Ma délelőtt hírek kerültek forgalomba, hogy Walesi herceg is ellátogat a cserkész táborba. E hírek azonban nem bizonyultak valóinak, csupán az történt, hogy a herceg táviratot intézett Baden Powelhez és üdvözlését küldte. Svoy Lajos püspök ma ünnepélyes istentiszteletet tartott a negyedik világ-dzsembori megnyitása alkalmából. Az oltártól jobbra a magyar, balra pedig a pápai lobogó lengett. A protestánsok külön istentiszteletet tartottak, a kilencedik altáborban mohamedán, az első altáborban pedig zsidó istentisztelet zajlott le.

Baden Powel a kormányzó kastélyának a vendége. Baden Powel ma délelőtt Teleky Pál gróf kíséretében meglátogatta a cserkész tábor. Az angol cserkésznek Németországon keresztül való átutazásával kapcsolatosan érdekes hírt jelentenek Passauból. A hitleristák horogkereszteket csempészték be az angol kocikba. A horogkereszteket csak Budapesten távolították el az angol kocikból.

Az ünnepélyes megnyitás.

A tábor ünnepélyes megnyitása szerdán délután fél 5 órakor volt. Az egyes altáborok

csapatai három órakor kezdték meg felvonulásaikat az Aréna tere. A hradósvezetők már két órakor hangos hradón figyelmeztették a közönséget, hogy hagyja el a tábor és gyülekezzen a Korona téren. Először a különböző nemzetek csapatai vonultak fel, majd a magyar csapatok diszszászloikkal. A kormányzó délután fél 5 órakor a királyi park Aréna tere néző oldalán keresztül érkezett a világ főcserkészének társaságában.

Séta a sátorvárosban

A Keleti Újság munkatársa bejárta a hatalmas sátorvárost.

Az angolok majdnem mind szókék és előkelően mosolyognak.

— Fantasztikus mennyiségű pénzt hoztak magukkal — sugta fülembe egy farkaskölyök.

Utánuk pénzbeli rangsorban az egyiptomiak következnek. Állandóan a bankba mennek, sorra váltják a pénzt.

Az angolok selyemsátrai mindössze másfél kilót nyomnak és tizenkét ember befogadására alkalmasak. Jelenleg a tábor „primadonnája” Ali Abdallah, az egyiptomi főcserkész, aki egyébként újságíró. Egymásután kattognak előtte a fotóriporterek gépei. Udvariassan áll a gépek elé és azt mondja, hogy mivel ő maga is újságíró, megszokta a fotografálást. A lengyelek tegnap érkeztek a táborba. Nekik utköben incidensük is akadt. A cseh határon ugyanis a magukkal hozott összerakható repülőgép után nagyszögű vámot kértek, amit nem tudtak kifizetni, ezért a repülőgépet a csehek le is foglalták és azonkívül hét vagon podgyászt is. Ez a cserkész tábor első diplomáciai incidense.

A cseh tábor vadregényes helyen fekszik, sűrű fák között. Beszélgetni kezdek velük. Tolmácsra nincs szükség, ugyanis a fiuknak több mint fele: felsőmagyarországi. A csehek nem sátrakban laknak, hanem improvizált faházakban. Ezeket vasuton hozták magukkal.

Románia cserkészcsapata

Szép helyet kaptak a romániai cserkészek is, akik vigan sűrűnek-forognak masszív és csinos sátraikban. Román és magyar szavakat lehet legsűrűbben hallani, mert a 250 romániai cserkész közül 40—50 magyar.

A kolozsvári cserkészek parancsnoka Goia professzor. De vannak a cserkészek között oroszok, bolgárok, zsidók, sőt törökök is. Csodálatosképpen azonban a cserkész táborban nyoma sincs a nemzetiségi ellentéteknek, itt mindenki megérti egymást.

Oroszok és palesztinaiak.

Egyik legérdekesebb része a tábornak az emigráns oroszoké, akik a tábor különös fageritével veszik körül. Valamennyien magyarul beszélnek. Szüleik évekkal ezelőtt emigráltak Magyarországra és a fiuk már itt nevelkedtek. Ezenkívül sokan vannak közöttük Francia-, Német- és Esztországba emigrált oroszok is.

Nagy látványossága volt a cserkész tábornak a zsuptetős magyar ház, benne ősi magyar butorokkal. A „forróvérűek” a nyílt mezőn táboroznak, ők maguk kérték a parancsnokságot, hogy a mezőre rakják ki őket. Ezek a spanyolok, a törökök, az egyiptomiak, a palesztinaiak. Rendkívül érdekesek a palesztinaiak fejkendői, az úgynevezett kessziák.

Felhőkarcolót építenek az amerikaiak.

Az amerikaiak itt is mindenkit le akartak főzni fölényükkel. Büszkén mutatnak az épülő toronyra, mely 1209 pengőbe fog kerülni és amellyel a felhőkarcolókat akarják szimbolizálni. Ők jégszekerényeket is hoztak magukkal és ebben tartják a valódi amerikai fagyasztott

**Égészséges fényes
haj
FEKETEFEJÜ-EXTRA-SHAMPOON
„hajfény”-al**

A kormányzót megérkezésekor a vizicsapat parancsnoka ünnepélyesen fogadta. Ezután megkezdődött az ünnepélyes felvonulás. A különböző nemzetek csapatai táblát vittek maguk előtt. A magyar vármegyét és városokat diszrajok, illetve őrök képviselik. A nagy felvonulás után a kormányzó disztribúncja előtt fejlődtek fel a rajok és ugyanakkor a külföldiek vezetői diszszászloikkal a magyar csoport két szárnyán helyezkedtek el. Ezután befejeződött a tábornyitás. A cserkészek elvonultak és kezdetét vette az igazi tábori élet.

A „nagyvezér” a cserkészek között.

Baden Powellnek, a világ főcserkészének sátra már napok óta teljesen készen várta a nagyvezért. Külön lépcső vezet fel sátraig. „Bi-Pi” tegnap délután érkezett ki a táborba, ahol a nappalt a fiukkal együtt töltötte, éjszákára pedig a királyi kastélyban szállásolták el.

hust, amelyet azonban ma még nem fogyasztanak el. A finnek éppen a tábor zárásának végére érkeznek. Mindenki nagy szimpátiával fordul a kékrűhás szalmaszőke fiuk felé. Vezető tisztjük magyarul és finnül adja ki az utasításokat.

Akik utoljára érkeztek.

A népvándorlás utolsó hullámai is befutottak Gödöllőre. Ezek: 700 sevájci, 500 főnyi holland, míg a norvégok és dánok összesen mintegy 500-an vannak.

A vizicserkészek reprezentatív vizitáborban laknak. Ennek vízi jellegét az adja meg, hogy másfél méteres horgonyokat, vasléceket, rozsdás vasmacskákat akasztattak a kerítésre s ezenkívül a kerítésék mellé kajákat helyeztek el. A táborba huszonkét vitorlázó cserkészrepülőgép érkezett. Ezek közül hat darab a lengyeleké. A határon lefoglalt motoros repülőgépek ügyében diplomáciai eljárás fog megindulni.

A cserkészek ebédje.

A cserkészek mai ebédmenüje a következő: Leves, zöldbabfőzelék, sertéshus. Vacsora marhagulyás csipetkével. A mohamedánok külön rituális kosztot főzetnek saját szakácsukkal. Ők csak birkahúst esznek.

A mai étkezésnél egyébként 15.000 liter tej, 24.000 tojás, 35.000 kiló kenyér és 3500 kiló hus fogyott el. Gödöllő 12.000 főnyi lakosságát nagyban foglalkoztatja a jamboree. Mintegy ötezer munkanélküli talált a táborban, mint ács, asztalos, lakatos, földmunkás, satöbbi, elhelyezkedést.

Gödöllőn ma a munkanélküliség ismeretlen fogalom.

KEMENY ZSIGMOND:

**ZORD IDŐK
PROPAGANDÁBAN!**

Az erdélyi regények legnagyobbja már évek óta nem volt kapható a könyvpiacon. Most a magyar könyvnap alkalmából a Franklin Társulat páratlanul olcsó kiadásban mindenki számára hozzáférhetővé tette ezt a hatalmas művet. Kifogástalan kiállításban 448 oldalon ára 60.— lej.

Kapható a Keleti Újság kiadóhivatalában Cluj-Kvár, strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 5. Vidékieknek 70 lej bevétele ellenében azonnal szállítjuk.

MEGJELENT A Református Világszemle

II-ik évfolyamának 4. száma a következő tartalommal jelent meg:

Patay Károly barsi esperes életrajza.

Bars.

Léva vára.

A barsi egyházmegye története. A bajkai egyház urvacsorai kelyhe 1696-ból.

Dr. Demény Gyula a barsi egyházmegye gondnoka.

A 70 lelket számláló horhii gyülekezet 1931. évben épült temploma.

A kolozsvári református gyülekezet története.

Világszemlelet és Gazdasági hegemonia.

A lap előfizetése egy egész évre 140.— lej. Egyes szám ára 35 lej.

Kapható a Minerva könyv- és papírkereskedésben Cluj-Kvár, Reg. Maria (Deák F. u.) 1.

„Valamikor ezer holdunk volt” —

mondja az érettségizett szabóinas, aki szabad óráiban franciául tanul és nemcsak ruhát, de szindarabot is fordít

Erdélyi magyar diák Erdélyben 1933-ban — „Egyedüli vágyam, hogy nőiszabó lehessenek”

(Kolozsvár, augusztus 2.) Nem is grófnő, nem is hercegnő, aki „leereszkedik” a masamód, vagy varróműhelybe, hanem csak egyszerű diák, aki boldog, hogy „felvették” a varrógépek és modellek mellé. Reggel nyolctól este hétig öltöget és rakja a gombostűket szaporán, mert még csak próbaidős s most válik el, mi lesz a mester véleménye; alkalmas, vagy nem, van-e „hajlama”, vagy nincs.

Ott találjuk meg egy készülő selyemruha mellett a műhelyben, amint a fércet tépi ki fürge mozdulatokkal. A női divaszalon egyik sarkában kezdjük az interjút, expressz gyorsasággal, mert sietni kell vissza a varrótükhöz.

— *Ugy igazulok* — kezdi a vallomását — *mint még az érettségi előtt sem*, hogy mi lesz a mester véleménye, ha lejár a próbaidő. Az érettséginek másodszor is neki lehetett volna menni, de mihez kezdjek, ha most kiteszik a szűrőmet. Kerek egy éve tettem le a vizsgám és azóta nem sikerült mostanig még inasnak sem elhelyezkednem. Összejártam protekciókkal valamennyi gyárat, de munkásra nincs szükség. Kóboroltam az uccán, már a legsötétebb gondolatokkal, amikor az az ötletem támadt, hogy sorra veszem a műhelyeket, hol fogadnak fel tanulót?

— És ekkor ért a legnagyobb meglepetés. Mikor megtudták, hogy érettségim van, kijelentették, hogy nem vehetnek fel, mert hiszen a mester nyakára nővők. Végre aztán ismerőseim közbeléptére sikerült megállapodnom a divatszalon vezetőjével, hogy kitanít a női ruhák készítésének titkaira, ha teljesen alávetem magam mindenben a háziszabályoknak. En természetesen szívesen alávettem bárminek magam, csak tudjam, hogy már „valahol vagyok”. S most itt drukkolok...

— És mennyi fizetést kap a munkájáért? Erre elmosolyodik, mintha alapjában nevetséges volna a kérdés.

Havi 300 lej

— Fizetést? Boldog vagyok, hogy megtérnek. Hiszen alig sikerült elérni, hogy ne nekem kelljen fizetnem. Volt egy szabómester, aki azt mondta, hogy tízezer lejért kitanít. Ha nekem tízezer lejem volna... — és mint egy elhermetizált ábránd után néz ki a szalon ablakán.

— Ha pénzem volna, minden további nélkül tudnám, mihez kezdjek. De higgye el havonta azt a 300 lejt kapom otthonról, amivel a napi ebédet kifizek. A reggelit elalszom vacsorára meglátogatom a régi ismerőseimet de sajnos, ezekből sem telik minden napra. Ilyenkor bizony bőjtölök. Mert otthonról nem számíthatok több pénzre. Én a szegénységet már nem szégyelem és megmondhatom, hogy ez a kis pénz is csak a legszűkebben kerül ki

otthon. Édesanyám magától huzza el ezt is, mert hiába, hogy már ide s tova huszéves vagyok, láthatja, nem tudok semmiképpen olyan keresethez jutni, hogy fenntarthassam magam belőle.

Apám szolgabíró volt...

— Pedig valamikor mi is jobb napokat láttunk. Apám ügyvéd volt, majd a háborút megelőző években szolgabíró, én pedig, mi tagadás, a család elkényeztetett kedvence. A hivatal mellett közel ezerholdas birtok volt a hátunk mögött és biztosított a kényelmes életet. Aztán jött a háború, apám ottesett el, a nagy lelki megrázkodtatások után jött a birtokreform, anyám tehetetlenül állott minden szemben, ami pedig még megmaradt a vagyontól, azt is elsöpörte az utolsó barázdaig a gazdasági krízis. Most abból a szerény nyugdíjból élünk valamennyien, amit anyám kap.

Igy mondja el rövid szavakkal egy család tragédiáját, minden érzelmesség nélkül, mint valami egészen közönséges és megszokott dolgot, mintha nem is volna érdekelve.

— Most itt munka közben sokszor eszembe jutnak a régi jó idők. Reggel mikor felébredek, úgy vagyok, mint a közmondásban a bizonyos malac, amelyik makkal álmodik, megjelenik előttem a tárcsa kiflivel és haboskával és végigkísért, amíg felhuzom a harisnyám. Mintha az álom folytatódna tovább.

Mit lehet róla mondani? Huszéves fiatalember, hosszú, karcsú és még a szegényes ruhában is elegáns. Finomak a mozdulatai, finom a beszédje, meglátszik rajta mindenképpen a „gyerekszoba”. Akármelyik szalonban helyet foglalhatna feltűnés nélkül a „romok fölött” is.

Egy kétségbeesett levél

— Jó, hogy eszembe jutott — kap az egyik oldalszébe és egy levelezőlapot huz ki. — Most kaptam levelet anyámtól és végtelenül boldog a „szerencsémnek”. Régen nem írtam elkeseredésemben és otthon komolyan megijedtem, hogy mi történt velem. Mutatja a sorokat és mosolyog rajta. „Már kétségbe voltunk esve. Nagyon szomorú hírek jártak rólad” — olvasom.

A fiu kacagva teszi zsebre és úgy magyarázza. — *Otthon azt beszéltek már, hogy a Szamosba ugrottam.* Ez jutott anyám fülébe és nagyon megijedtek, mert elhitték, hogy öngyilkos lettem bánatomban.

Minderről már mosolygva beszél, hiszen felvették szabóinasnak. Mások kétségbe vannak esve a sorsa miatt, de ő egyáltalán nem veszi tragikusan a helyzetét. Modern fiu ebben a tekintetben is, tudja, hogy az életet ott kell megragadni, ahol éppen lehet és a dolog nem

szégyen. Ezt ugyan régen is mondták, de ő nem mondja, hanem gyakorolja.

— Semmiféle megalázót nem érzek a helyzetemben. És jól esik látnom, hogy más is így gondolkodik. Volt osztálytársaim például valóságos rohammal vesznek körül és érdeklődnek mindennap, hogy mit tanultam. Ugy kezelnek, mint valami nagy szenzációt, igaz, hogy csak én egyedül kerültem ilyen pályára. De mi lett volna azzal, ha még a két évvel előttemből is valamelyik eszébe jutott volna, hogy iparosnak menjen. Akkor mindenki orvos és ügyvéd akart lenni közülünk.

A huszéves fiatalember nem tört meg a sors mostohasága alatt. Vidám, mint régen, csak az arca sápadt egy kissé. De majd ha felszabadul és fizetést kap, ez is rendbejön.

Titokban szindarabokat fordít...

— Mi szeretett volna lenni mégis? — kockáztatjuk a kérdést.

A felelet nem várat magára, úgy jön, mint amikor egy elintézett aktát vesznek elő:

— *Valamikor mérnöki pályáról ábrándoztam* és minden jutott eszemben, csak az nem, hogy egy varrógépnél fogok kikötni. Most azonban *egyedüli vágyam, hogy szabómester lehessenek.*

— De a tudománytól nem vettem búcsút, mert tanulni szeretek. Az érettségi diplomám ugyan még nincs a kezemben, mert nem volt annyi pénzem, amivel kiválthattam volna. De nincs is szükségem rá. Majd amikor ott tartok, hogy *luxusra is költekezhetek, akkor talán kiváltom.* Most franciául tanulok, németül már meglehetősen tudok. Szabad óráimban — elárulom a titkot — szindarabokat fordítok.

Kihuz a zsebéből egy nagy kékfódeles füzetet.

— Itt van, már a harmadik felvonásnál tartok. Egy darab már kész van egészen.

Megnézem a címet és nem tudom kacagás nélkül megállni. A mai felfordult világban, amellyel ő is sodródik, keresve sem kaphatott volna jobb darabot, mint amit a francia cím sejtet. — „Maman, marie toi!” — emelkednek ki a szemeim előtt az előkelően, a modern vágasu piros betűk. A fordítás címlapjára már ő írta rá kalligrafikus betűkkel: „Anyám, menj férjhez!”

J. Gy.

Helyreigazító nyilatkozat

„Egy háromszázezer lejes baráti kölcsön története” cím alatt jul. hó 30-iki számunkban megjelent tudósítás helyreigazítására, kérem a sajtótörvény alapján a következők közlését:

A kölcsönügylet nem a kaszinóban jött létre. Feleségem annakidején 10.000 arany koronáért vett ékszereit adtam el 800.000 lejért, tehát valamivel olcsóbban, mint tényleges piaci árában és ez az összeg banki betétként gyümölcsözőtt. Hónapokkal ezután utaltattam ki ezen összeget Kandel László kérésére a bankból, hogy kölcsön adjam neki 8% kamat és bizonyos természetbeni szolgáltatásokért, melyek akkori értéke 5–6%-ra ment. Ugyanakkor a bankok 40–50% kamatra adták ki pénzüket. A kölcsönszerződést maga Kandel László rendelte meg dr. Weisz Bernát tasnádi ügyvédnél és hozzám már csak a kész okiratot hozták el, amelyben ki volt kötve a fizetési határidő, hat hónapi előzetes felmondással és az, hogy szabadon választhatom a visszafizetést vagy pénzben, vagy hat vagon búzában. 1927-ben számoltam el utoljára Kandellel, aki az elszámolás után még 1928. november 1-én fizetett nekem 135.520 lejt; 1930-ban fennálló tartozása apasztására nevére iratta autóját, amely összetört, hasznavehetetlen állapotban került hozzám, úgy, hogy drága kijavíttatása után sem ér többet, mint legfeljebb 30.000 lejt és végül a múlt évben velem szemben fennálló tartozását be is jelentette a konverzióba. A bíróság megállapításaihoz, bárha azokat a cikkíró az osztó igazság szempontjainak mellőzésével egyoldalúan közli, nem szólhatok, miután az ügy még per alatt van és a végső szó kimondva nem lett. Azonban a leghatározottabban tiltakozom azon beállítás ellen, mintha én tettem volna tönkre Kandel Lászlót, vagy a tölem felvett kölcsön visszafizetése usztatta volna el rengeteg vagyont. Valójában, hogy a per folyama alatt feleségemre engedményeztem volna vagyonomat, mert a Kandel indította pernek még halvány látszata sem volt, amikor nőmmel szemben fennállott tartozásaim fejében eladtam neki vagyonomat. Tasnádról való elköltözésem, amely nyugdíjaztatásom óta elhatározott dolog volt, tudtommal fájdalmasan érintette Tasnád és környéke lakosságát, amely a legnagyobb szeretettel fogad, valahányszor odalátogatók. Teljes tisztelettel!

Dr. Rosenbaum Dezső, orvos.

MEGJELENT!

A romániai könyvpiac szenzációja, **Körmendi Ferenc** világhírű 1000 angol fonttal díjazott regényének,

A BUDAPESTI KALAND

-NAK OLCSÓ PROPAGANDA KIADÁSA.

Az 500 oldalas diszes kiállítású könyv már átvehető a Keleti Újság kiadóhivatalában Cluj-Kvár, Strada Baron L. Pap (volt Brassai utca) 5.

**44
lej**

lefizetése ellenében. Eddig A budapesti kaland ára 180 lej volt. Vidékiek küldjenek be 54 lejt. Minthogy A budapesti kaland olcsó kiadása csak korlátozott számban készült, mindenkinek érdeke, hogy mielőbb átvegye a regényt, melyből nem jelenik meg második kiadás.

MEGJELENT!

Minden kanál egészséget
és új életerőt jelent.

Kellemes ízű!

TONOGLOBINE

az új gyógyszer

vérszegénység és tüdőbaj ellen

az amerikai Wiople professzor szerint, ezek
leghatásosabb ellenszerét,

máj-kivonatot tartalmaz,
D. Vitamint,

minden élet legfontosabb táplálóját.
Tehát felülmúlhatatlan erősítő általános gyengeség esetén.

Haemoglobint és mészsó

tartalmánál fogva nélkülözhetetlen
vér- és csontképző!

Kitűnő étvágygerjesztő!

A TONOGLOBINE

alapanyaga malaga-bor vagy szirup. Ugy
felülteknek, mint gyenge gyermekeknek

ez adja vissza egészségét és erejét!

Kapható minden gyógyszerboltban, nagy üveg Lei 130.—, kis üveg Lei 75.—.
Főlerakat Erdély és Bánát részére: **Demeter gyógyszerbolt,**
Cluj, Calea Moșilor 2.

Nótát keresünk, nótát feledünk...

Népművészeti tanulmányuton a székelyek között

(Székelyudvarhely, augusztus 2.) Az ősjel-
leget Székelyföldnek talán egyetlen faluja sem
örizte meg annyira, mint az erdők közé elzár-
t, gyönyörű fekvésű udvarhelyszéki Siklód, az
einografusoknak ez a kincsébánya, ahol
még félszázaddal ezelőtt is lóháton kísérték ki
a temetőbe a koporsót s a sir fölélt pogány
kardjátékot tartottak, vagy ha összeveszték a
köves, természetlen föld barázdája felett, „is-
tenítélettel” döntötték el az igazságot. Külö-
nös táncukra mondták, hogy: „a siklódiai
kézzel-lábbal táncolnak”, most azonban, mikor
a régi szokás után érdeklődöm, fáradtan, lever-
ten így adják vissza a mondást: — Most a sik-
lódiai kézzel-lábbal kinlódnak.

— Reánk szakadt a gyász! — sóhajtja rá
a másik is.

Bizony igaz. A jelen élet nyomorúsága,
küzdései miatt feledésbe megy itt is a szép
mult költészete.

Hogyan hal meg a ballada.

Öreg emberek, öreg asszonyok ülnek mel-
lettem. A fiatalabbja kinn van a mezőn. A szé-
nával birkóznak. Régi nóták, istóriák, szoká-
sok felől faggatom őket, de alig emlékeznek
valamire.

— Elfelejtettük! — vallják be bólogatva.
— Pedig van ilyen — mondja Borsos Dé-
nes. — Van. Teszem azt a Tollas Erzsébet éneke.
— Hogy van az? — nógatom.
Török a fejüket.

— János! Te inkább tudod! — biztatják
Barabás Jánost, aki a „nótás ember” a falu-
ban. Barabás János felnyúl a feje fölélt álló
körtefa lombjai közé, leszakít egy levelet és
azon próbálgatni kezdi a dalt. Ugy szól a fa-
levél az ajkán, mint a legművészibb klarinett.
Megtévesztően ugyanaz a hangja, színe, játé-
kódja. Az ember elbámul rajta. Vén ősi dal-
lam, amit sikerül a velünk levő kiváló muzsi-
kusnak, Szabó Bázsó kótába szedni. En azon-
ban a szöveget, a verset sürgetem. Barabás Já-
nos ráncba türi a homlokát, s elkezd:

„Jó estét, jó estét
Tollas Erzsébet asszonyság!
Hát az én Erzsébet babám
Talán le es fektűt mánn”.

Tovább nem tudja. Megakad. Borsos Dénes
bátyám segít neki:

Lefekűt, lefekűt.
Zöld paplanos ágyába
Hát az én Erzsébet babám,
Hogy fektűt le magára?”

A harmadik vers már könnyebben megy:

Kötse fel, kötse fel
Engedje el a bálba,
Bágaria csizmáját
Huzza fel a lábára

— No! — biztatom örömmel és írom tovább:

Fel es köt, fel es köt
El is indult a bálba
Ekkor az ég felette
Bé es borult homályba.

Itt végleg megakadnak. Senki sem tudja
tovább. Szóval mondják el, hogy megnyugtás-
sanak:

— Tovább osztán úgy volt, hogy Tollas Er-
zsébet holtan táncoltatták a bálba... Ugy bizon-
Az aranygyűrű bédagadt az ujjába... Meghót!
Meghalt ez a ballada is a szép ajkán. Sok
emlert megkérdeztem. Mind emlékeztek rá,
de senki se tudta végig elmondani.

Hát ilyen nyomorúságok is vannak erre-
felénk.

Más nótákkal vigasztalnak.

— Hallgassa meg ezt! — igyekszik meg-
vigasztalni Barabás János és elénekli az „el-
bujdosott leány” igazán szép dalát. Hiba nél-
kül tudja, hiszen az ő nénje volt a leány, aki
elbujdosott. Hej nagy volt a bánata, szívbeli
tragédiája, mert így beszél a nótában:

I.

„Az én nevem szerencsétlen
Szerencsétlen
Amióta érdemetlen
Hisz a világ oly kietlen
Erdős bércei között

II.

Csak egy volt, a kiért éltem
Kiért éltem
Amit miedőn nem reméltem
Elnyelte a setétség,
Elnyelte a setétség.

III.

Mi hát nekem ez a világ
Ez a világ
Elhervadt az ékes virág
Eltem dele estére vált
Napom lement örökre
Napom lement örökre.

IV.

Vitorlámat öszveszedem
Híremmel nem kereskedem
Reményemet köddel fedem
Ez romlandó test alatt
Ez romlandó test alatt...”

Mindinkább esszemelegedünk és együtt pi-
henünk az ősi nóták himes szárnyán. Az öreg
fejekben felderengenek az elmúlt idők s a szív
pusztuló ravataláról mint kísérletek kelnek fel
a vén tragédiák, mint „Szentháromság pusztu-
lása” („Hallotta-e?”) Közel száz esztendővel
ezelőtt énekeltek a koldusok, de olyan szívre-
hatóan, olyan igazán, hogy az ember nem
tudta megállani könny nélkül. Hát szép is.
Hallgassanak csak ide:

„Szentháromság nagy romlása
Ot uccának pusztulása
Három harang tűz útjába
Sir a falu derekába
Aszt kiált: Ne hagyjatok
Elnyeltek meg a tűzlángok
Lángolnak a kapuzárbék
Azon belül minden hajlék...
Este jó a baromsorda,
Menne bé, de nincsen hova.
Sir az özvegy, sir az árva
Kemény földbe házat vája...”

Isten őrizzen minden embert ekkora szo-
moruságtól!

„Legyünk vigabban emberek.”

A siklódai bíró, a mi kedves házigazdánk
biztat így, s felemeli a poharat, mert — sza-
vamat ne feledjem — egy csepp bor is került.
Nem ér anélkül semmit a nóta, s ahogy Szil-
veszter bácsi helyesen megjegyzi, nem is jut
az eszébe az embernek.

— Nem sok, nem, árt! — mosolyog Dénes
bátya, aki most lép be, s az utolsó szót hallja.
— No mi jóba járnak az urak?

— Ezt az urat szeretnők megházasítani! —
mutatunk rá Szabó tanárra, aki szemüveget
visel. Az öreg megnézi s visszatréfál:

— Azt lehet, mert van itt zsidóleán elég!
Igenjőizűt kacagunk, mire Barabás János,
aki csodálatos zenei tehetség és olyan ének-
szava van most is, mint a muzsika, azt kezdi el,
hogy:

„Elhajtam ludamat
Szöngyörgy közepébe
Után küldöm uram
Hajtsa haza ludam

Ludam jőjön haza
Uram menjen oda
De ne vesszen szegén
Be jó pipás legén

De jó vóna szegén
Házi komondornak
Házi komondornak
Kemence dugónak...”

El se végzi, arra zendít, hogy: „Kiszá-
radt a borszafa”, de ez olyan nóta, hogy
nem lehet leírni. Le is intik János bácsit:

— Takarékoskodj a szájaddal hé!
Az idő is ott tart, hogy haza kéne menni.
A széna várja az embereket. Jókor munkába
kell állani.

„Jaj Istenem, hogy sajnálom
Telik el ifjuságom!” — sóhajtja az egyik
öreg kedvesen.

„Jaj Istenem adj egy napot
Hogy mulassam ki magamot” — fujja el a
másik versét is a régi „Sírátó”-nak Barabás
János és utána a körtefafelelet széjjeltépi...
A falevelet, amelyből annyi öreg nóta el-
száll.

— Adjon Isten jóccakát emberek!..

Nyirő József.

HIREK

— A holland kormány tiltakozik a Reichstag állítólagos gyújtogatójának halálra ítéltése ellen. Hágából jelentik: A holland kormány — hír szerint — kérdést intézett a német birodalmi kormányhoz aziránt, milyen büntető szankciót kívánnak alkalmazni a Reichstag felgyújtásával vádolt Van der Lubbe holland kommunista ellen. Hollandia kifejezésre juttatta azt az álláspontját, hogy a gyújtogató ellen csak a tett elkövetésekor érvényben volt törvényt lehet alkalmazni s nem a később életbeléptetett s ennél drágább rendszabályokat.

— **Pop Cicio jobban van.** Aradról jelentik: Pop Cicio kamarai elnök állapota teljesen kilégit. A házelnök valószínűleg a napokban egy külföldi fürdőhelyre megy üdülni.

— **Ottó főherceg olasz királylányt vesz feleségül.** Párisból jelentik: A Figaro arról értesül, hogy Ottó főherceg házassága egyik olasz hercegnővel a küszöbön áll. Zita és Ottó a napokban Rómába fognak utazni.

— **A brünni szálloda-robbanás mögött politikai merényletet sejtnek.** Prágából jelentik: A brünni Európa-szálloda helyiségeiben történt katasztrófális explózió ügyében működő szakértő vizsgálóbizottság megállapította, hogy a hatalmas többemeletes palotát egyszerre több helyen elhelyezett robbantó anyaggal robbantották fel. Brünnben úgy hírlik, hogy a merényletnek politikai háttere van. A következő 24 órában szenzációs letartóztatásokra van kilátás.

— **Szemere Árpád magyar operaházi főrendező meghalt.** Budapestről jelentik: Szemere Árpád kormányfőtanácsos, az Operaház baritonistája és kiváló főrendezője meghalt. Szemere 55 éves volt és kiváló munkásságával nagy érdemeket szerzett.

— **A szamosvölgyi motoros vonata agyon-gázolt egy parasztagaszt.** Tragikus szerencsétlenség történt ma reggel Apahida állomásán. A Kolozsvár Dész között közlekedő motoros vonat eddig még ismeretlen körülmények között elütötte Marcu Ioan 57 éves apahidai gazdálkodót. A motoros vonat elhaladtával borzalmas állapotban találtak rá Marcu tetemére. Az ügyben a kolozsvári ügyészség is vizsgálót indított.

* **Betétkönyvek vételének és eladásának közvetítését vállalja az „Economia” S. A.** (Takarékosság Rt.) Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii 23. Telefon 7-59.

Margodoni

FOGPASZTA 12.— Lei!

fehérti és fertőtleníti a fogakat. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és illatszertárakban. Főlerakat: **DEMETER** gyógyszerárakban, Cluj-Kolozsvár, Calea Moșilor 2. szám.

— A regáti kisvárosban halálos verekezésel végződött a házi multság. Bukarestből jelentik: A tecucimegyei Satu-Nou városban, Albu Ioan, egy ottani bank cégvezetője házában a család két fia, Albu Péter és Miklós, házimulatságot rendeztek, amelyre számos barátjukat és ezek hozzátartozóit is meghívták. A délutáni óráktól kezdve vigan folyt a multság a fiukból és leányokból álló társaságban. Mikor beállott a sötétség, egy csoport fiatalember, akiket nem hívtak meg, szintén beakartak menni a multságra. A házigazda és a két fia természetesen szembeszálltak a hivatlan vendégekkel. Ezek el is távoztak. Tovább folyt a multság, de nem sokáig, mert néhány perccel a hivatlan vendégek távozása után az ablakok nagy csörömpöléssel törtek be. Kódorásokkal verték be az ablakokat, majd a támadók elvágták a villanyvezeteket, úgy, hogy az egész ház sötétségben maradt. Az egész társaság kivonult az utcára, hogy felvesse a harcot. Verekezés kezdődött, amelynek folyamán több revolverlövés is eldőrdült. Albu Ioan cégvezetőt szíven találta egy revolvergolyó, azonnal meghalt.

Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésznél, vértódulásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorra 1 pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet.

LEGUJABB

- TAVIRAT - RADIO - TELEFON -

Huszonötezer főnyi cserkészhadsereg vonult fel Horthy kormányzó és Baden Powell előtt

Baden Powell: „A magyar cserkész első a világon!” — Zajosan megtapsolták Románia cserkészeit

Mihály nagyvajda a gödöllői dzsemborin

(Gödöllő, augusztus 2.) **Baden Powell** főcserkész ma délből fogadta a sajtó képviselőit és kijelentette, hogy a gödöllői cserkész tábor minden várakozást felülmul. Ismertette a cserkészmozgalom célját, amely nemcsak szórakozások keresése, de a nemzetek közeledésének a záloga és nyilatkozatának végén meleg szavakkal emlékezett meg eddigi impresszióiról.

A negyedik világdzsemborit ünnepélyes formák között nyitotta meg délután fél ötkor **Horthy** kormányzó. Ezt megelőzőleg külön vonatokon robogtak be az érdeklődők. A huszonötezer főnyi cserkészhadseregen izgalom vonult végig, amikor jelezték a kormányzó érkezését. A kormányzó díszes testőrséggel körülvéve hófehér lovon érkezett meg, balján **Baden Powell** lovagolt. A kormányzó előbb angolul üdvözölt mindenkit, külön meleg szavakat intézett **Baden Powell**hez, majd a magyar cserkészekhez fordult és ezt mondotta nekik:

„**Legyetek méltók jó híretekhez és végezzetek jó munkát!**” Most ismét angolul folytatta beszédét és megnyitottak nyilvánította ki a dzsemborit.

Utána **Baden Powell** beszélt előbb a kormányzóhoz intézve szavait. **Baden Powell** hangzott, hogy munkateljesítmény dolgában volt alkalma meggyőződni arról, hogy a magyar cserkész az első a világon. Használatok

fel minden perccel, — fordult a cserkész-ifjak felé, — hogy dolgozzatok és hűek legyetek hivatásotokhoz. Jó időt és jó munkát!

Kürtszó hangzott fel, most kezdetét vette a cserkészes csapatok felvonulása. Elöl a fehér csodaszarvassal díszített magyar lobogó, utánuk elsőnek a francia cserkészek vonultak fel. A magyar csapatot gróf **Teleki Pál** vezette. A felvonulásban feltűntek a marokkóiak és a francia pap-cserkészek. Amikor a román cserkészek megjelentek és a román kürtszó felhangzott, a román kolónia és a közönség zajosan tapsolta a csapatot. A román csapat után az angol csapat vonult fel, a dominionok csapataival, majd a litvánok, esztek, norvégek és dánok. A dán csapat felvonulása megkülönböztetett érdeklődést váltott ki, mert a magyar cserkészek először a koppenhágai dzsemborin tűntek fel és azóta rendkívül nagy barátság van a dánok és a magyarok között. Külön lobogók alatt, külön zenekar mellett így vonult fel mind az ötvenhárom nemzet csapata, meghajtva lobogóját a kormányzói páholy előtt.

Ma délből a cserkésztáborban hírek terjedtek el, hogy **inkognitóban Mihály nagyvajda is ott tartózkodik** és hogy kísérete **Batthyányi Gyula** gróf. Hivatalos helyről közlik, hogy **Mihály nagyvajda** tényleg bejelentette részvételét a dzsemborin, de megérkezésének idejét egyelőre titokban tartják.

Royal Mozgóban

A filmnek az országban való játszási engedélye szeptember elsejével lejár és így, ha most nem nézte meg, vagy nem nézi meg megegyeszer, soha többé erre alkalma nem lesz.

Ma, csütörtökön. Most utoljára lesz alkalma megnézni, a felejthetetlen film egy pár napra visszajött

Magyar rapszódia

Dita Parlo — Willy Fritsch — Lil Dagover
ÉLŐ ZENEKISÉRETTTEL!

Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor. A 3 órás előadáson minden jegy 15.— lej.

— **Megint elmaradt a Balbo-flotta startja.** Newyorkból jelentik: Ma reggel nyolc órára tüzték ki a Balbo-flotta hazautazását és az ország repülőterén már meg is tettek minden előkészületet. A kód miatt azonban az olasz hidroplánraj ismét kénytelen volt elhalasztani startját.

* **Kereskedelmi tanfolyam** kezdődik szeptember elsején. Beiratkozás július tizedikétől. Tájékoztatót küld és felvilágosítást ad a vezetőség, Cluj, Piața Cuza Voda 5. I. 9. Hivatalos óra d. e. 10—1. és d. u. 5—7 között.

— **Szabadrálbra helyezték Kohn Hillelt.** Megírtuk, hogy Marosmegyében letartóztatták Kohn Hillel ügyvédet. A kolozsvári rendőrség ma szabadrálbra helyezte, mert, mint kiderült, semmiféle akcióban nem vett részt.

„**Fénylik az arcom, mit tegyek?**” Erre csak egy lehet a válasz: Sulfamyl kénpuvert használjon puder helyett. A Sulfamyl megszünteti az arc zsirosságát, pattanásait és miteszszereit.

EDISON MOZGO MUSORA.

Chino variété előadás. A három Tompák nagy kacagó előadása. (Hacsek és Sajó). Ezenkívül Madelein Claudet bűnpöre. Liane Haies, Lewis Stone. Piraty és Ponty betörők.

Vasárnap d. e. 5 lejés helyárakka! Danton, Fritz Kortnerrel.

OPERA MOZGO MUSORA.

Csütörtök: Az ördög éjszakája. Főszerepben: Gary Cooper, Tallulah Bankhead, Charles Langhton.

Csütörtöktől: Dzsungelkirály, nagyobb mint a Tarzan. Főszerepben: Buster Crette.

— **A KKASE turistaszakosztálya** ezuton értesíti tagjait, hogy f. hó 6-án, vasárnap, csak fürdőkirándulást rendez a szombatesti táncmulatságra való tekintettel. Indulás a Zajzonkert elől a multság befejeztekor.

Pályázat. A székelykereszturi unitárius főgimnázium igazgatósága pályázatot hirdet az 1933—34. isk. évre egy francia nyelv-filozófia és egy történelem-román nyelv helyettes tanári állásra. Kellőleg okmányolt kérések az unitárius egyház mélt. és főtiszt. E. K. Tanácsához címezve a székelykereszturi unitárius főgimn. Igazgatóságához adandók be augusztus 25-ig. Pályázhatnak legalább licenstás magyar vagy magyarul tudó román tanárjelöltek.

— **Kikötőmunkások éhségmarsa.** Bukarestből jelentik: Brailában a kikötőmunkások konfliktusba keveredtek a munkaadókkal és azzal fenyegetőznek, hogy Braila uccán éhségmarsot rendeznek. A hírt a legnagyobb fenntartással közlik.

* **Az új konverziós törvény végrehajtási utasítása** magyar fordításban kapható dr. Mandel Fordító Irodában, Cluj, Memorandumulni 24. Ára 30, vidékre 40 lej.

Zónagyőztes az U, a Cămarășescu kupában

(Kolozsvár, augusztus 2.) A Camarasescu-kupa zónadöntője szerdán délután befejeződött. A végeredmény 3:2 az Universitatea javára. Az utolsó két egyes mérkőzés eredménye:

Gábor (U)—Benedek (KAC) 4:6, 6:1, 6:3, 6:4.

Pusztay (KAC)—Serb (U) 6:3, 7:5, 7:5.

Az U legközelebb a NAC-al játszik.

Tekints ide!... Tekints oda!" Csathó Kálmán regénye

28

(Minden jog fenntartva.)

A zsidóságra különben a keresztényeknek a Rápolthyval szemben megnyilvánult elítélő felfogásán kívül két dolog tett igen jó hatást. Az egyik a Bontha László nyilatkozata volt, aki egy pesti lap munkatársának adott interjút az esetről. A szolgabíró sem mondta el pontosan az összeszólalkozást. Ezt a kényes pontot kikerülte és csak annyit említett, hogy Rápolthy a vita hevében tulajdonképpen akaratlanul bántotta meg Kovácsot. Részletesen előadta azonban, hogy ő békíteni akart még azután is és mikor ez nem sikerült, felajánlkozott Kovácsnak segédül, mert gyerekkori jóbarátját szerette volna megkímélni attól, hogy egy ilyen nem is komoly sértésért megverekedjék. Kovács azonban nem fogadta el az ő ajánlkozását, mert úgy érezte, hogy a gyáva-ság vádjával illethetnék, ha baráti kezekre bízna az ügyét. Ezért kért segédül idegen tiszteket. Rápolthy viszont őt akarta segédül, de ő ezt csak abban az esetben lett volna hajlandó vállalni, ha Rápolthy bocsánatkérő nyilatkozatot ad és beismeri, hogy Kovácsot nem akarta megsérteni. Rápolthy ezt megtagadta, ő pedig nem tartotta azzal a baráti érzéssel, ami az elhúnythoz fűzte, összeegyeztethetőnek, hogy ellene segédkezzék. A nyilatkozat egyébként a Kovács megleghangú dicséretével végződött és főleg a megboldogult férfias bátorságát, elfogulatlan és higgadt világfelfogását, úri jellemét és kiváló tehetségét emelte ki s hangot adott annak a mély fájdalomnak, amit ő maga érzett „egyik legjobb barátja” tragikus elvesztésén.

A zsidók legnagyobb része könnyes szemmel olvasta ezt az interjút és mélyen meg volt hatva, hogy egy keresztény, egy gentry, egy szolgabíró ilyen meleg hangon beszél egy zsidóról.

— Er ist vielleicht doch kein Antisemit! — mondták és halványan derengeni kezdett bennük a gyanu, hogy hátha a Súlyom-ügyben is egészen más indulatok vezethették ezt a Bonthat, ha ime Kovácsot így magasztalja és síratja.

Még sokkal nagyobb befolyással volt azonban a zsidóság megnyugtatóására és a kedélyek lecsillapítására annak a katonai parádénak és általánosan megnyilvánuló részvételnek, amivel szegény Kovács Jenőt az utolsó útjára kísérték.

Hogy katonai pompával temették el, arra az adta meg az alapot, hogy Kovács tiszti uniformisban állt ki a párbajra, rá lehetett tehát fogni, hogy mint katona halt meg. Az engedélyt erre az időközben hazaérkezett főispán eszközölte ki távirati uton a belügyminiszter közvetítésével, akit meggyőzött róla, hogy ez lesz a leghathatósabb eszköz a városban dúló ellentétek kiegyenlítésére és a katonaság és polgárság közt való jóviszony helyreállítására.

Ez valóban is bizonyult, mert ezzel ország-világ előtt dokumentálni lehetett, hogy itt semmiféle antiszemitizmus sem tehető fel sem hivatalos, sem társadalmi téren a komoly elemek részéről, mert hiszen ime a Kovács Jenő koporsója előtt ott lovagolt kivont karddal és teljes díszben Gerenday kapitány, Piki gróf és Pirnitzer főhadnagy is a többi tisztek között, a koporsó után pedig ott ballagott nemcsak a város egész előkelősége, élén a főispánnal és a polgármesterrel, de a vármegye küldöttsége is, amit maga az alispán vezetett cillinderben és ferencjózsefben.

Ilyen temetést még nem is látott a város, de még is volt a hatása, mert most már nem csak könnyeztek, de valósággal zokogtak az emberek. Sokan a részvételtől, de még többen — és pedig minél közelebb érezték magukat az elhúnythoz vérség szerint, annál inkább, — a megtiszteltetésen érzett meghatottságtól:

— Hogy egy szegény zsidó fiúnak ilyen megbecsülés jut osztályrészül!

Ebben az érzésben egyszerre feloldódott és eltűnt nyomtalanul a zsidók minden keserősége s ennek tulajdonítható, hogy a Klein Jenő temetésére még évek múlva is úgy emlékezett a városban nem egy ember, mint a kibékülés és szeretet örömnünepére.

Ilyesféle hangokat pengetett másnapi vezércikkében a félhivatalos is, persze óvatosan és olyan hangon, hogy se a kegyeletet meg ne sértse, se a már lecsillapodott szenvedélyeket életre ne keltse. A vezércikk általános megelégedést váltott ki minden oldalon, de még sokkal nagyobbat egypár különálló, de a beavattottak szemében egymással mégis szoros kapcsolatban álló nyilatkozat, amelyekben elmérgesedett lovagiasügyek elszánt ellenfelei most lojális hangon „elismertek”, „sajnálkoztak”, „még nem történnék tekinteni kívántak” és „visszavontak” különböző régebbi nyilatkozatokat és kijelentéseket, tényállásokat és állításokat, — ami azt jelentette, hogy megint lovaggá volt ütve mindenki mindenkinek a szemében és ezentúl senki ellen a Súlyom-afférból kifolyólag becsületügyi kifogást emelni nem lehetett.

Erre már igazán fellelegzett mindenki: ez már valódi béke volt, aminek a biztonságát csak növelte még egy rövidke hír arról, hogy Súlyom Miksa kivált a lap kötelékéből és mártól fogva a szerkesztésért Apaffi Áron vállalja a felelősséget.

(Folytatjuk.)

SPORT

Poulieff és Cantacuzino játszanak a Hollandia elleni D. C. selejtezőn

(Bukarest, augusztus 2.) Az 1934. évi Davis Cup mérkőzések selejtezőjében Romániának a sorsolás Hollandiát jelölte ki ellenfeléül. A mérkőzést Amsterdamban kell lejátszani s a két ország szövetségei augusztus 15—17-ben állapodtak meg. A Davis Cup selejtezőn Romániát Poulieff és Cantacuzino fogják képviselni. A csapaton tehát, amely Görögország ellen játszott, változtattak, Réti helyett Cantacuzinot állítva be.

Poulieff és Cantacuzino már ezen a héten elhagyják Romániát, mivel az amsterdami Davis Cup mérkőzés előtt Hamburgban résztvesznek a német nemzetközi bajnokságokon. A hollandok ellen a román játékosoknak nincs győzelmi esélyük, hiszen Timmer a legjobb európai játékosok közé tartozik.

Toplica: Toplica SC—Csikszeredai SC 5:0, (2:0). Biró Blum. A gólokat Szűcs (3) és Kellner (2) lőtték. A győztes csapat legjobb játékosai Szűcs, Simon, Bucur, Antal. Székely és Vilea voltak.

Dicsőszentmárton: Dacia—Victoria (Szászrégen) 7:0, (1:0). A gólokat Christea, Olcsvári és Léb Jaki osztózkodtak. A mérkőzést Csatt marosvásárhelyi bíró vezette.

Befejezte jugoszláv turáját a bukaresti CFR. A bukaresti CFR csapata két vereséggel bevezetett jugoszláviai turáját, két győzelemmel végezte. Szabadkán 1:0 arányban győztek a ZsAK ellen s 4:1 arányban a Bácska ellen.

Összeállították a Délmetország elleni magyar atlétacsapatot. A vasárnapi délnémet magyar atlétikai viadalra a következő atlétákat válogatta ki Somfay magyar kapitány: 100 m: Gerő, Paizs. 400 m: Szalay, Nagy. 800 m: Szabó, Ignácz. 1500 m: Szabó, Covrik. 5000 m: Kelen, Simon. 110 m. gát: Kovács, Jávor. Magasugrás: Bodósi, Késmárky. Távolugrás: Balogh, Koltay. Súlydobás: Darányi, Csányi. Diszkoszvetés: Madarász, Donogán. Gerelyvetés: Várszegi, Takács. 4×100 m. staféta: Paizs, Kovács, Gerő, Raggambi.

4:1 arányban vezet az Universitatea a KAC ellen a Cămăreșcu kupában

(Kolozsvár, augusztus 2.) Szerdán reggel a páros mérkőzésre került sor az U—KAC Cămăreșcu-kupa mérkőzésen. Gábor—Metianu U. 2:6, 8:6, 6:2, 1:6, 6:1 arányban győztek Pusztai—Benedek KAC ellen. A KAC-pár a második szettben 4:0-ra vezetett és később szettlabdája volt, amelyet azonban a bíró tévesen ítélt meg. A befejező egyes mérkőzések eredményét lapunk más helyén közöljük.

Könyvnapi kiadásban

rendkívül tetszetős
kiállításban
jelentek meg:

Ezek a könyvek egészen olcsó, díszes kiállítású magyar regények, az író arcképeivel díszített átkötőszalaggal ellátva. A kitűnő papírra nyomott, rendkívül kelendő magyar regények könyvnapi ára valódi angollegészvásonkötésben kötetenként

Krudy Gyula: Boldogult urfikoromban
Heltai Jenő: Álmokháza
Bibó Lajos: Kétlelkű szerelem
Szitnyai Zoltán: Aranykarika
Móricz Zsigmond: Forró mezők
Móricz Zsigmond: Kerek Ferkó

36.— lej!

Siessen megvenni míg

a készlet tart. Vidékieknek is a pénz és 10—lej portó előzetes beküldése esetén azonnal

szállítja a „KELETI ÚJSÁG”

kiadóhivatala: Cluj-Kvár, str. Baron L. Pop (Brassai u.) 5.

Az első erdélyi turistakiállítás

Erdélyben eddig még nem rendeztek turistakiállítást. Az idén lesz az Erdélyi Kárpát Egyesület támogatása mellett az első kiállítás, amely felöleli a turistaság minden ágazatát. A kiállítást az Erdélyi Gazdasági Egyület augusztus 26-30. napjain Sepsiszentgyörgyön rendezendő mezőgazdasági és ipari kiállításával kapcsolatban fogják megtartani, amelyen való részvételre az összes erdélyi turistaegyesületet felhívta a rendezőség és már az eddigi érdeklődésből is megállapítható, hogy a turisták összetartása és lelkes ügyszeretete biztosítja a kiállítás sikerét. Egyidejűleg Sepsiszentgyörgyön turistagyűlések is lesznek és kirándulások is rendeznek. Laikus nem is gondolná, hogy milyen sokoldalú lehet a turistakiállítás.

A kiállítás tárgyai a következők:

Turista-felszerelések: ruházat, botok, jégcsákány, hátizsák, gyorsfűző, alumínium edények, dobozok, kulacs, evőeszközök, látszővek, fényképező gépek. **Alpinista, sziklamászó felszerelés:** mászócipő, mászókötel, gyűrűsszegek stb. **Téli turistaság, szízes:** felszerelés, sí, sífelszerelés. **Vízi turistaság:** csónakok, összerakható csónak, felszerelési tárgyak. **Kerékpáros turistaság:** felszerelések, kerékpárok. **Barlangkutatók:** barlangkutató ruha, fejtűző (roham) sisak, kötelek, kötélletrák, acetelinlámpa. Barlangot feltűntető térkép, barlangok alaprajza, hosszmereti ut rajzai, barlangi fényképek, hidak rajzai, képei, modelljei, barlangokból kikerült őssallati csontok, ősemberi evőeszközök.

(Folytatjuk).

Turistanaptár:

„AURORA” SPORTKLUB turistaszakosztálya augusztus 6-án, vasárnap autós kirándulást rendez a tordai hasadékhöz és a tordai sósfürdőhöz. Részvételi díj tagoknak 45, vendégeknek 55 lej. Indulás vasárnap reggel 5 órakor a klubhelyiségtől, (Str. Iorga 5.) Jelentkezni lehet az Izrael-féle szücsüzletben és a klubhelyiségben este fél 8 óráig. Vendégeket szívesen látnak. — A szakosztály augusztus 15-től tíznapos szovátai nyaralást rendez. Utiköltség, szálloda, ételmezés és összes kiadásokkal együtt személyenként 1350 lej. Jelentkezni lehet az Izrael-féle szücsüzletben, (Calea Victoriei 2.) — A szakosztály augusztus 6-án gyalogturát is rendez Hidegzsamosra. Indulás szombaton délután 5 órakor a klubhelyiségtől.

EKE turistaszakosztálya augusztus 6-án, vasárnap a következő kirándulásokat rendezi: Félix- és Püspökfürdőre autóbusszal. Indulás reggel fél 4 órakor a Mátyásháztól. Részvételi díj: tagoknak 140 lej, vendégeknek 150 lej. Vezető: Kelemen József és Vura Lajos. Torockóra és az Egyesükhöz és a szentgyörgyi várhoz autóbusszal. Indulás reggel 5 órakor a Mátyásháztól. Bővebbet az EKE irodában. Gyalogos kirándulás a szászfenesi vízművekhez fürdés. Hűvös idő esetén a bükki vendéglő, Majláthkut, EKE forrás, Gorbó-völgy felé. Indulás reggel 7 órakor a Mátyásháztól. Vezető: Kardos Béla. Augusztus hó folyamán 5-6 napos kirándulást rendez az egyesület Hunyadmegyébe a sztri-völgyi barlanghoz a következő utiránnyal: Kalánfűrdő, Ponorics, Ponor-ohába, Krivádia, Boli-barlang, Petrocsény, Szurdok-szoros, Vajdahunyad. Bővebbet este 6-8 óra között az EKE irodában. Vendégeket minden kirándulásunkra szívesen látnak.

HAGGIBBOR turistaszakosztálya augusztus 6-án, vasárnap autós kirándulást rendez a remtei sziklaszoroshoz. Indulás reggel fél 4 órakor a Kossuth Lajos ucca 10. szám alatt levő klubhelyiségtől. Részvételi díj vendégeknek 110, tagoknak 100 lej. Vezetők: Dusák Béla, Sándor Samu és Erdős László. A kiránduláson csak gyakorlott turisták vehetnek részt. — Augusztus 6-án autós kirándulást rendez Félix- és Püspökfürdőre. Indulás reggel 5 órakor. Részvételi díj vendégeknek 165, tagoknak 150 lej. — Augusztus 12-én négy-öt napos kirándulást rendez a szakosztály a Gyilkostóhoz. Felvilágosítások a klubhelyiségben.

KOLOZSVARI RÓM. KATH. LEGÉNYEGYLET turistaszakosztálya augusztus 6-án, vasárnap autós-turát rendez a remtei sziklaszoroshoz és Pilis környékére. — Augusztus 13-án Szováta fürdőre és Marosvásárhelyre. — Szeptember első napjaiban a Gyergyószentmiklóson megtartandó katolikus nagy gyűléssel kapcsolatosan a Gyilkos-tóhoz és a vadregényes békási szoroshoz fog kirándulást rendezni. Részletes felvilágosítás nyerhető a Legényegylet, Brassai ucca 3. szám alatt levő helyiségében.

KÖZGAZDASÁG

A munkásság hunyad- és alsófehérmegyei parlamentje 40 órás munkahetet javasol

Hogyan csökkenthető a munkanélküliség? — A kereskedelmi alkalmazottak érdekében is állást foglalt a dévai munkakamara

Dévai tudósítónk jelenti: A Hunyadmegye és Alsófehérmegye munkásságát magában ölelő dévai munkakamara, amely Romániában a legtöbb munkást foglalja magában, mert tagjainak száma a két megyéből több mint 25 ezer munkás és alkalmazott — július 30-án tartotta meg rendes közgyűlését, Garbovean Simon elnökletével.

Garbovean elnöki megnyitójában utalt arra, hogy Romániában munkástörvényeket csak 1920 óta hoznak és az összes munkásvédelmi törvények, mint amilyenek a munkáskonfliktusok rendezése, a szakszervezetek működése, vasárnapi munkaszünet, nő- és gyermekvédelem, munkaszerződések, bíróságok és munkakamarákról szóló törvények, 1920 óta nyertek megvalósulást. Megállapította az elnök azt is, hogy ezeket a törvényeket számos esetben nem hajtották végre, nem respektálták és most az a feladat hárul a munkakamara, hogy a hatóságokkal karöltve gyakorlati érvényt szerezzenek ezeknek a törvényeknek. Véleménye szerint a törvények nagyrészt a munkaadók legtöbbje nem ismeri, az állami üzemeknél pedig, különösen a tulorázással visszaélések történnek.

Helytelenül szervezték meg a munkanélküliek segélyezését, amit igazol, hogy a kudzsiri munkanélküliek az elmúlt évben összesen 13 ezer lej segélyt kaptak, holott egyedül a Mica bányánál az egy százalékból, amelyet fele részben a munkások fizettek, körülbelül 150 ezer lej folyt be. A munkakamara élénk tevékenységet fejtett ki a szilvölgyi munkásság gazdasági helyzetének megjavítása érdekében.

A költségvetés letárgyalása során, amelyek összegét egymillió 820 ezer lejben állapították meg, a kamara elnökének havi fizetését 10 ezer lejben, a főtitkárét havi 9 ezer lejben,

a könyvelő és az őrök járandóságát havi 4000 lejben állapították meg. Főtitkárnak Sárbu Gheorghe dévai ügyvédet választották meg.

Solt Petru munkásdelegátus javaslatára a kamara közgyűlése feliratot intézett a munkaügyi minisztériumhoz, amely emlékiratban azt kéri a kamara:

1. Létesítsenek bizottságot a munkakamara mellett a munka- és iparkamara, valamint a prefektus részvételével.

2. Ez a bizottság kezelje a munkanélküli alapot, a primáriaktól és a munkásoktól levont egyszázalékos illetékekkel együtt.

3. Állítsanak össze pontos statisztikát a munkanélküliekről.

4. A munkanélküli segélyt készpénzben és ne természetben nyújtsák.

A munkanélküliség megelőzésére, illetve csökkentésére a kamara kéri a munkaügyi minisztériumot, hogy vezesse be általánosan a 40 órás munkahetet, a munkásvédelmi törvények intézkedéseit szigorúan tartsák be, az összes állami intézményeknél hajtsák végre a szükséges munkálatokat és szállításokat, a községeknek és meggyéknek azonnal kezdjék meg a közmunkákat. Szigorúan hajtsák végre az álláshalmazási törvényt és tiltsák meg, hogy az alkalmazott munkás más helyen is dolgozhassék.

A kereskedelmi alkalmazottak érdekében kéri a minisztériumot a heti negyvennyolcórás munkaidő bevezetésére, a nyitás és zárás időpontjának pontos betartására, a munkaszünetek pontos ellenőrzésére, a kirótt büntetések ne essenek amnesztia alá és a kihágásokról szóló jelentéseket vonják ki a belügyminisztérium hatásköre alól.

A közgyűlés a munkásság parlamentjének emelkedett szellemű megnyilatkozása volt.

Pesszimiztikus a Banca Naționala gazdasági osztályának helyzetjelentése

Bukaresti tudósítónk jelenti: A Banca Naționala mellett működő közgazdasági tanulmányi bizottság kiadta a június havi jelentését, amely bőséges információkat tartalmaz a nemzetközi gazdasági és pénzügyi helyzetről, de a jelentés a legjobb akaratral sem nevezhető bizakodónak.

A jelentés szerint általános volt a hír, hogy a folyó évben visszaáll a bizalom a gazdasági életben és az országok közötti adósságok rendezésének kérdése nyugvóponttra jut. A londoni világgazdasági konferencián hatalmas erőfeszítéseket tettek, hogy a megegyezés útjából elhárítsák az akadályokat, de sikertelenül.

„Szerencsétlenségre — írja a jelentés — a folyó év sem hozta meg az égetően sürgős javulást, különösen azon országok részére, amelyek eddig is súlyosan szenvedtek az általános krízis hatása alatt. Ellenkezőleg, a helyzet ma még zavarosabbnak látszik, a megoldás még nehezebbnek, az egyes országok érdekei szerint diktált politikát folytatnak, ahelyett, hogy a jelenlegi általános depresszióban az összes országok gazdasági és pénzügyi érdekeinek harmonikus összeegyeztetésére törekednének.”

Lanyha és üzletellen a bukaresti értéktőzsde. A bukaresti értéktőzsde a nyári holt szezon hatása alatt áll, üzletellen, lemorzsolódott árfolyamokkal. A tőzsdézártnál a stabilizációs kölcsön kötvényeit 45.25 lejjel jegyezték, az országfejlesztési kölcsön árfolyama 42 lej volt, az agrárkiszájtási kötvények kurzusa pedig 32 lej. A bukaresti Városi Jelzálogintézet öt százalékos kötvényeit 31 lejjel, a 10 százalékos kötvényeket 50 lejjel jegyezték. A Banca Naționala részvényeinek árfolyama 4.400 lejről 4.325 lejre lanyhult, a bukaresti

villamosvasut papirjai 1020 lejről 1000 lejre, a Resica részvényeinek árfolyama pedig 232 lejről 228 lejre lanyhultak. Árfolyamvesztéseket szenvedtek a petróleumpapírok is. Az Astra Romana 630 lejről 620 lejre, a Steaua Romana 360 lejről 350 lejre, a Creditul Minier pedig 232 lejről 228 lejre esett vissza.

Emelkednek az árak a külföldi gabona-tőzsdéken. A külföldi gabonátőzsdéken az árak szilárduló tendenciát mutatnak. Liwerpoolban a buza jegyzése a következő volt: buza októberre 5.07 ötnyelcad (a megelőző jegyzés 5.06 volt). Decemberre 5.09 háromnegyed, márciusra 5.11 háromnyolcad. Winnipegben októberi buza 82.50 (korábbi jegyzés 81), decemberre 84 (korábbi jegyzés 83), májusra 88.25 (korábbi jegyzés 87.12). Szilárd a tengeri is. Liwerpooli jegyzés augusztus, szeptemberre 6.07 és fél, szeptember, októberre 7.00, október novemberre 7.04, november, decemberre 7.09.

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉSEK

Fizetek, 350,000, idősebb jelíges leveleket kérjük átvenni.

KIADÓLAKÁS

Kiadó azonnaira Szappan uccában levő kertés villában különbejárattal parkettes szoba fürdőszoba használati butorozottan v. üresen kiadó. — Cim a kiadóban.

Jegeredményesebb és legolcsóbb hirdetéseszköz a Keleti Újság apróhirdetési rovata.

ADÁS-VÉTEL

Egy olcsó iratszekrényt megvételre keresünk. Főter 9 szám, I. em. Magyarpart.

Műlőszoba berendezés olcsón eladó. Megtekinthető str. Caragiale (v. Tompa Mihály ucca) 1. második lépcső, I. em., 8 ajtó. 10-12 és 3-6 óra között.

Keresek azonnali megvételre jókarban levő vaseset, vetőgépet, szekeret, esetleg más gazdasági felszerelést. Hochstaedt Em. nuet, Bistrița.